Fyrbodal

Förbundsdirektionen
Protokoll

2018 69

Tid: Torsdagen den 20 september 2018 kl. 09.00- 15.00
Plats: Oscars, Havsbadsparken, Lysekil

Beslutande	Per Eriksson, Bengtsfors, Martin Carling, Dals Ed, Ordf. Ulla Börjesson, Färgelanda Jan-Olof Johansson, Lysekil Tommy W Johansson, Mellerud Åsa Karlsson, Munkedal Kerstin Gadde, Orust Mats Abrahamsson, Sotenäs	Liselott Fröjd, Tanum Peter Eriksson, Trollhättan Carin Ramneskär, Uddevalla Ingemar Samuelsson, Uddevalla Gunnar Lidell, Vänersborg Michael Karlsson, Åmål
Övriga ledamöter (ej beslutande)	Per Jonsson, Bengtsfors Per-Erik Norlin, Dals Ed Tobias Bernhardsson, Färgelanda Ronald Rombrant, Lysekil	Hans Pettersson, Orust Bedros Cicek, Trollhättan Magnus Jacobsson, Uddevalla Evy Gahnström, Uddevalla
Ej närvarande kommuner	Strömstad	
Övriga deltagare	Yvonne Wernebjer Titti Andersson Anna Lärk Ståhlberg Thomas Boström Ida Svanberg Jeanette Lämmel Melker Lindqvist, praktikant	Fyrbodals kommunalförbund Fyrbodals kommunalförbund Fyrbodals kommunalförbund Fyrbodals kommunalförbund Fyrbodals kommunalförbund Åmåls kommun Vänersborgs kommun
Ordförande	Martin Carling	
Utses att justera	Ingemar Samuelsson	
		Paragrafer: 61-76
Underskrifter		
Sekreterare		
Ordförande		
Justerande		

Museigatan 2 • Box 305 • 451 18 Uddevalla • Vxl 0522-44 08 20 • Fax 0522-145 54 • kansli@fyrbodal.se • www.fyrbodal.se

Ärendelista:

§ 61 Information från Lantmäteriet

§ 62 Presentation av ny förbundsdirektör Jeanette Lämmel

§ 63 2019 års förslag till kommuntal för anvisning av nyanlända

§ 64 Delårs- och verksamhetsrapport 2018-06-30

§ 65 Mötestider 2019

§ 66 Val av valberedning

§ 67 Komplettering av överenskommelse om samarbete mellan VGR och kommunerna i VG kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk

§ 68 Begäran om option vid kommande upphandling på utökad trafik genom Dalsland

§ 69 Remissvar Kollektivtrafik på jämlika villkor samt Miljö- och klimatstrategi

§ 70 Firmateckning för förbundets verksamhet

§ 71 Tema Kultur (mål 6 i VP2018)

§ 72 Politiskt styre i medlemskommunerna efter valet

§ 73 Rapport från Beredningen hållbar utveckling (BHU), Västkom och SRO

§ 74 Meddelanden

§ 75 Övriga ärenden

§ 76 Nästa möte

§ 61

Information från Lantmäteriet

Svante Dolff, enhetschef Region Nordväst presenterar Lantmäteriets verksamhet.

Presentationen bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 62

Presentation av ny förbundsdirektör

Jeanette Lämmel tillträder sin tjänst som förbundsdirektör den 1 oktober 2018.
Hon är idag kommunchef i Åmåls kommun.

Jeanette gör en kort presentation och beskriver sin bakgrund samt hur hon ser på sitt uppdrag i förbundet.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 63

2019 års förslag till kommuntal för anvisning av nyanlända

Ärendet presenteras av Kirsten Brogaard, Pia Falck och Love Lundin, Länsstyrelsen. Förslaget är utskickat till kommunerna som kan lämna synpunkter till Länsstyrelsen senast 12 oktober. Önskemål om förändrat kommuntal ska vara förankrat på kommunledningsnivå. Preliminärt datum för beslut är 22 oktober.

Presentationen bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 64

Delårs- och verksamhetsrapport 2018-06-30

Rapporten för första halvåret 2018 visar på ett överskott på 443 tkr vilket är ca 250 tkr bättre än budget för samma period.

Prognosen för helåret visar på ett överskott på 972 tkr vilket är ca 580 tkr bättre än budget.

Avvikelsen mot budget är bl. a hänförlig till minskade personalkostnader.

Ärendet presenteras av Yvonne Wernebjer, adm.chef, Anna Lärk Ståhlberg, teamchef Samhällsutveckling samt Titti Andersson, teamchef Välfärdsutveckling.

Verksamhetsrapporten bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att godkänna delårsrapporten samt att översända densamma till kommunerna för handläggning.

§ 65

Mötestider 2019

Följande dagar föreslås under 2019, kl. 09.00 – ca. 16.00.

14 februari, 28 mars, 9 maj, 13 juni, 19 september, 31 oktober, 12 december.

Magnus Jacobsson, ny riksdagsledamot KD föreslår att riksdagsledamöterna i Västra Götalands norra valkrets inbjuds till dialog med direktionen i september 2019.

Direktionen beslutar

Att godkänna förslag till mötesdagar för 2019 samt att riksdagsledamöterna inbjuds till direktionsmötet i september 2019.

§ 66

Val av valberedning

På direktionens möte i februari 2019 ska val göras för uppdrag i Fyrbodals kommunalförbund. Den politiska strukturen i kommunerna efter valet förväntas bli klar under hösten. Vid tidigare motsvarande uppdrag har valberedningen valts av den "gamla" direktionen.

Direktionen beslutar

Att uppdra åt arbetsutskottet att ta fram förslag på valberedning till nästa direktionsmöte den 1 november.

§ 67

Komplettering av överenskommelse om samarbete mellan VGR och kommunerna i VG kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk

Från den 1 januari 2018 gäller nya regler som förtydligar socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens ansvar för spelmissbruk enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. De nya reglerna innebär att samarbete mellan kommun och landsting/region om personer med missbruk av alkohol, narkotika och andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel, utvidgas till att även omfatta personer med spelmissbruk eller spelberoende.

I Västra Götaland regleras samarbetet sedan tidigare mellan parterna i *Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk,* med giltighet 2017-04-01 – 2020-12-31.

Denna överenskommelse föreslås kompletteras för att även omfatta personer med spelmissbruk enligt de nya bestämmelserna i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

Västkoms styrelse har den 22 maj 2018 beslutat att ställa sig bakom förslag om komplettering av överenskommelsen mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk att även omfatta personer med spelmissbruk, samt att rekommendera kommunalförbunden besluta att rekommendera sina medlemskommuner att besluta i enlighet med förslaget.

Förslag till komplettering bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att rekommendera medlemskommunerna att besluta i enlighet med Västkoms förslag.

§ 68

Begäran om option vid kommande upphandling på utökad trafik genom Dalsland

Vänersborg, Mellerud och Åmåls kommun har inkommit med en skrivelse: Begäran om option vid kommande upphandling av utökad trafik genom Dalsland. Kommunerna har förstått att en marknadsanalys pågår inför upphandling av trafik mellan Karlstad/Åmål och Göteborg. Denna begäran om option är framtagen i samarbete mellan de tre kommunerna. Med turerna som föreslås ges även delar av Dalsland möjligheten att tillgodogöra sig utbud av kultur av olika slag i Göteborg. Dessutom täpps en lucka i utbudet vid pendlingstider igen.

Ärendet presenteras av Thomas Boström, infrastrukturstrateg.

Skrivelsen bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att ställa sig bakom skrivelsen och vidarebefordra ärendet till Västra Götalandsregionen.

§ 69

Remissvar Kollektivtrafik på jämlika villkor samt Miljö- och klimatstrategi

Västra Götalandsregionen har under våren lämnat två strategier på remiss till de delregionala kollektivtrafikråden, DKR.
Strategierna har varit uppe som informations- och diskussionspunkt i såväl tjänstemannanätverket, som i DKR Fyrbodal. Fyrbodal har valt att hantera strategierna på två olika sätt. Miljö- och klimatstrategin har remitterats på sedvanligt sätt hos kommunerna för beredning och möjlighet till yttrande. När det gäller Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor användes kompetens inom kommunalförbundet med stor erfarenhet av arbete med de sju diskrimineringsgrunderna samt mänskliga rättigheter. Kommunalförbundet sammanställde tidigt ett utkast till remissvar och därefter har diskussioner förts vid DKR och i tjänstemannanätverket.

Ärendet presenterades av Thomas Boström, infrastrukturstrateg.

Presentationen bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att ställa sig bakom remissvaret och översända detta till Västra Götalandsregionen.

§ 70

Firmateckning för förbundets verksamhet

Förbundet behöver förtydliga firmateckningsrätten som ett komplement till delegationsordningen.

Direktionen beslutar

Att som firmatecknare för förbundets verksamhet utse förbundsdirektören och som ersättare utse administrativ chef.

§ 71

Tema Kultur (mål 6 i VP2018)

Ida Svanberg, kulturstrateg, informerar om arbetet med verksamhetsplanens mål 6, "En aktiv och nyskapande kulturregion för alla".

Presentationen bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 72

Politiskt styre i medlemskommunerna efter valet

Kort genomgång av kommunernas valresultat.
Kansliet skickar ut en sammanställning av det politiska styret i respektive kommun så snart det är fastställt.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 73

Rapport från Beredningen Hållbar Utveckling (BHU), SRO och Västkom

Inga möten har genomförts efter sommaren.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 74

Meddelanden

Thomas Boström, infrastrukturstrateg informerar om insänt remissvar Grön Infrastruktur, Trafikverkets inriktning avseende framtida ÅVS samt Virkesterminal i Bäckefors.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 75

Övriga ärenden

Fyrbodals kommunalförbund har getts möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser och förordningar för ovan nämnda fonder genom Västra Götalandsregionen.

Tyngdpunkten i remissvaret avser de gemensamma bestämmelserna liksom förslagen till förordningar för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiskt territoriellt samarbete men innehåller också synpunkter och önskemål om finansiella regler. Yttrandet är ett inspel till regeringens förhandlingar med övriga medlemsstater och kommissionen. Synpunkterna är därmed dels av allmän karaktär dels på artikelnivå. De svar som lämnas utgår ifrån SKL:s remissvar och tar avstamp i Fyrbodal som geografi.

Anna Lärk Ståhlberg, teamchef Samhällsutveckling, presenterar förbundets förslag till yttrande.

Presentationen bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att anteckna informationen till protokollet.

§ 76

Nästa möte

Nästa direktionsmöte inkl. Delregionalt kollektivtrafikråd (DKR) äger rum den 1 november 2018 kl. 09.00 – 16.00 på Orust, plats meddelas senare.

Beslutade direktionsmöten under 2018:

6 december i Dals Ed

§ 68

Val av valberedning

På direktionens möte den 5 februari 2015 ska val göras för uppdrag i Fyrbodals kommunalförbund. Den politiska strukturen i kommunerna efter valet förväntas bli klart under hösten. Vid tidigare motsvarande uppdrag har valberedningen valts av den "gamla" direktionen.

Arbetsutskottet har fått direktionens uppdrag att ta fram förslag till valberedning för kommande mandatperiod.

Arbetsutskottet har berett ärendet och föreslår följande ledamöter till valberedningen:

Peter Heie, Strömstad, ordförande och sammankallande
Gunnar Lidell, Vänersborg
Monica Hanson, Trollhättan
Henrik Sundström, Uddevalla
Åsa Karlsson, Munkedal
Robert Svensson, Mellerud
Per Eriksson, Bengtsfors

Direktionen beslutar

att besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag.

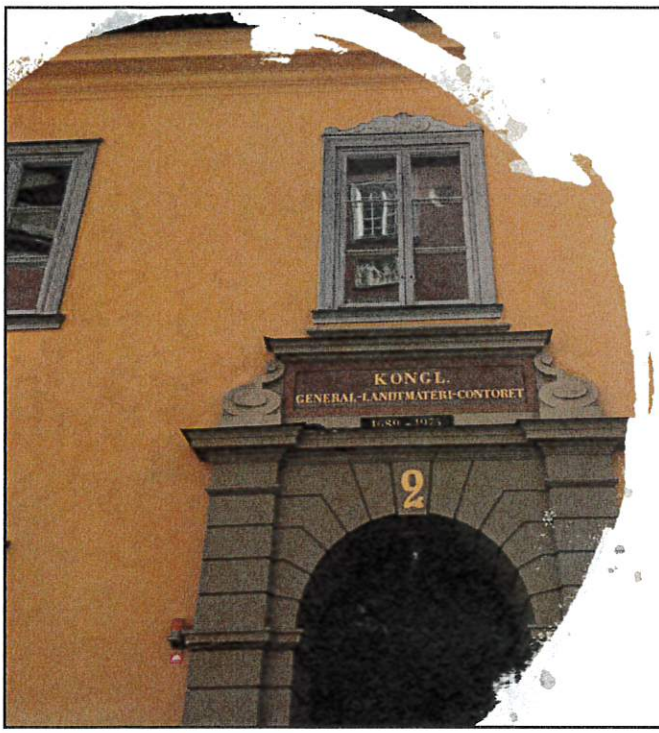

Fyrbodal 180920

Svante Dolff

Vi finns på...

www.lantmateriet.se
www.linkedin.com/company/lantmateriet
www.facebook.com/lantmateriet

Kundcenter: kundcenter@lm.se, 0771-63 63 63

LANTMÄTERIET

Vi har kontor på 50 orter

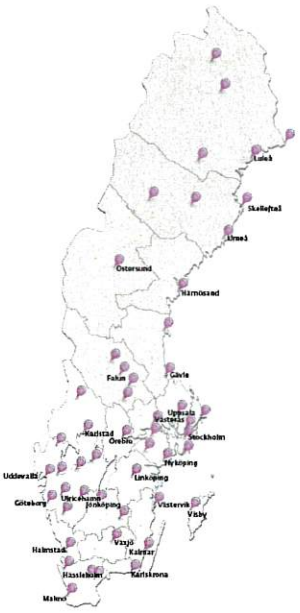

LANTMÄTERIET

Organisation

Styrelse

Internrevision

GD

GD-stab

Myndighets-
gemensamma enheter

Fastighetsbildning

Fastighetsinskrivning

Geodata

LANTMÄTERIET

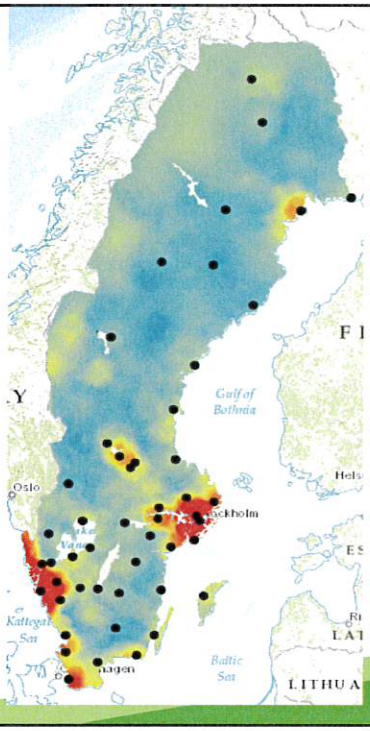

Lantmäteriet

Punkterna utgör SLM-kontor över landet.

Färgerna visar var de inkomna ärendenas fastigheter är belägna över landet.

Täthet pågående SLM-ärenden, november 2015

Högt

Lågt

LANTMÄTERIET

F0705

Årjäng, Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Orust, Färgelanda, Mellerud, Lilla Edet, Dals-Ed, Bengtsfors, Åmål, Grästorp, Essunga, Vara, Lidköping, Skara och Falköping.

LANTMÄTERIET

Enhet F0705

Bengtsfors
Lidköping
Uddevalla
Vänersborg

Samlokaliserade med fastighetsinskrivningen i Uddevalla och med Geodata i Vänersborg

ETT Lantmäteri!

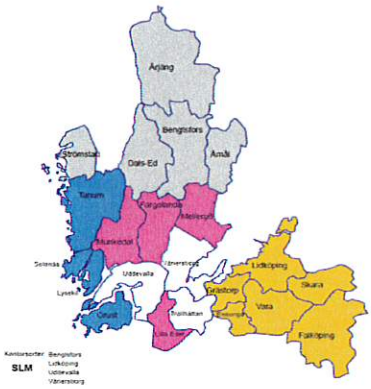

LANTMÄTERIET

Väst i väst eller F0705

Lantmäteriet
- Säkrar ägandet av fastigheter och tillgängliggör geodata till samhället

- Tar ledning inom utveckling av samhällsbyggnads-processen

Målområden

- **Lantmäteriet leder i samverkan digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.**
- **Lantmäteriets leverans motsvarar samhällets och våra kunders behov.**
- **Lantmäteriet är en attraktiv arbetsplats där vi tar gemensamt ansvar för vårt uppdrag.**
- **Lantmäteriets information om geografi och fastigheter är öppen, tillgänglig och användbar**

LANTMÄTERIET

Digitalt först – För en smartare samhällsbyggnadsprocess

- LM föreslår en nationell plattform för tillgång till relevant geodata i processen tas fram i samarbete med berörda aktörer =>
  - möjliggör ett nationellt tillgängliggörande av all geodata inom samhällsbyggnadsprocessen
- Ett antal goda kommunala exempel, Sollentuna
- Digitaliserade detaljplaner underlättar fastighetsbildningsprocessen och är en förutsättning för automatiserade bygglov. Sollentuna har digitaliserat gällande detaljplaner och infört en process där man upprättar nya detaljplaner digitalt, allt enligt gällande detaljplanestandard (SS637040:216 Geografisk information)
- Målbild 2025 – Digital obruten process som stöd för ett ökat bostadsbyggande

LANTMÄTERIET

Produktionsstyrning

- Vi ska behandla våra kunder lika. Kunden i fokus.
- Det innebär att vi fördelar alltid det äldsta ärendet först, vi bygger inga svansar. Vi handlägger alltid de äldsta ärendena först i ärendeportföljerna. (Undantag prio)
- Teamen/ Vi skapar i handläggningen ett optimalt flöde av ärenden.

LANTMÄTERIET

Div F pågående ärenden, 2018-09-18 ofördelade F 4 720 st+M 207 st ärenden

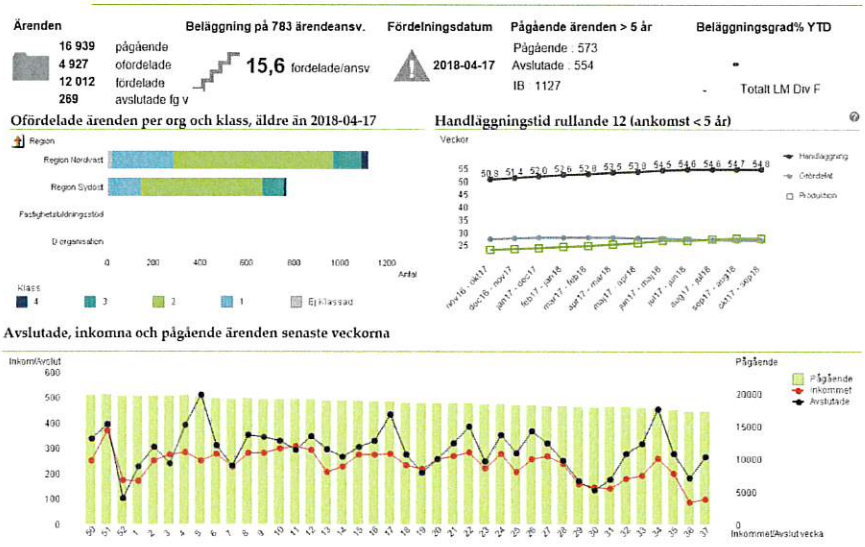

LANTMÄTERIET

20180918 Ofördelade Förrättningsärenden per klass och ändamål LM.

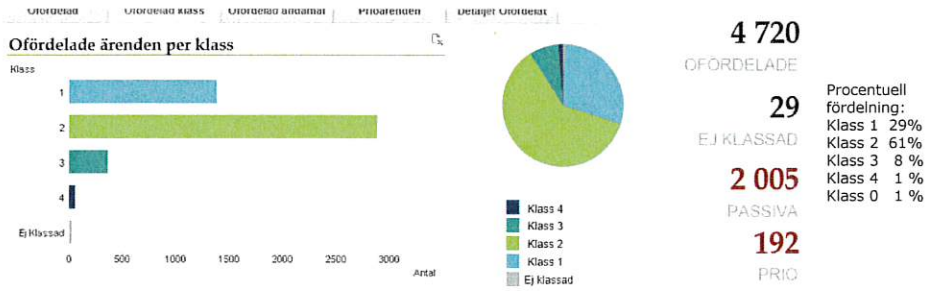

4 720
OFÖRDELADE

29
EJ KLASSAD

2 005
PASSIVA

192
PRIO

Procentuell fördelning:
Klass 1 29%
Klass 2 61%
Klass 3 8 %
Klass 4 1 %
Klass 0 1 %

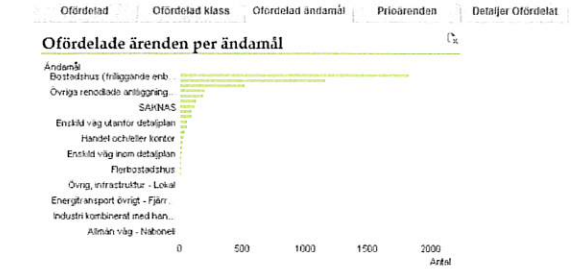

4 720
OFÖRDELADE

29
EJ KLASSAD

2 005
PASSIVA

192
PRIO

LANTMÄTERIET

20180918 Fördelade Förrättningsärenden per klass och ändamål i F0705.

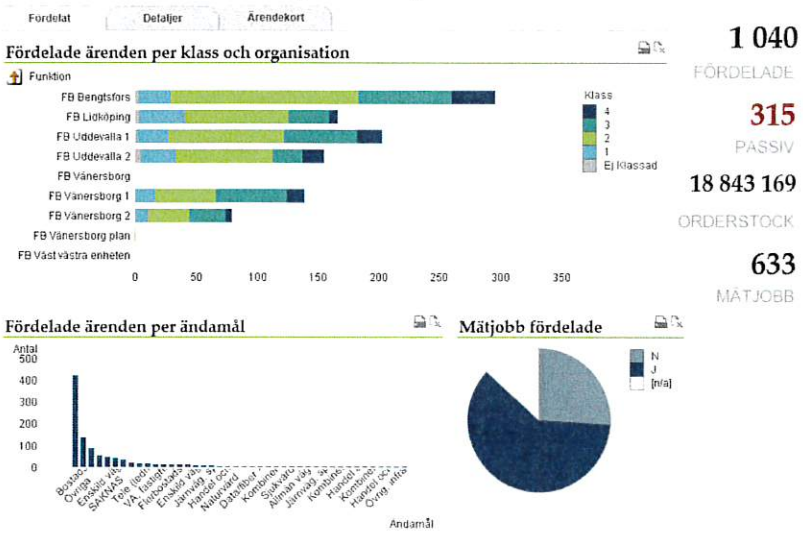

1 040
FÖRDELADE

315
PASSIV

18 843 169
ORDERSTOCK

633
MÄTJOBB

LANTMÄTERIET

Ökad ärendegenomströmning

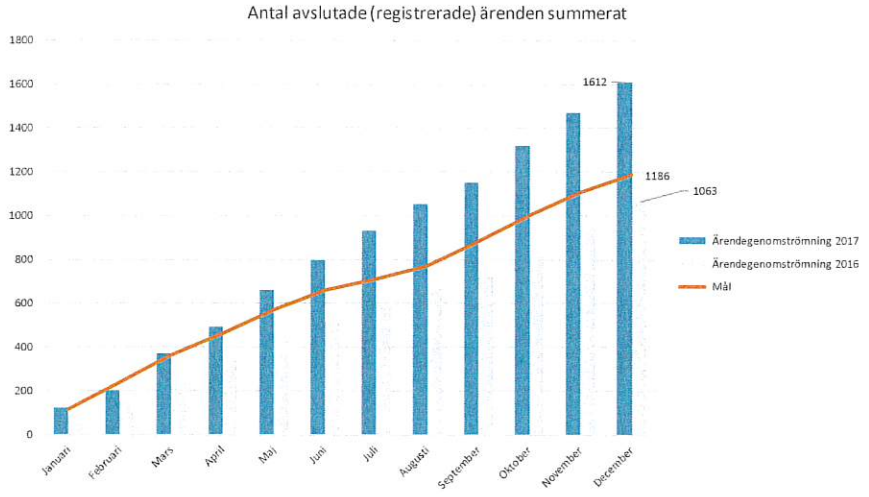

LANTMÄTERIET

Ärendegenomströmning antal ärenden ackumulerat 2018

Spec: antal registreringsavslut ink återkallade/inställda under innevarande år ackumulerat.

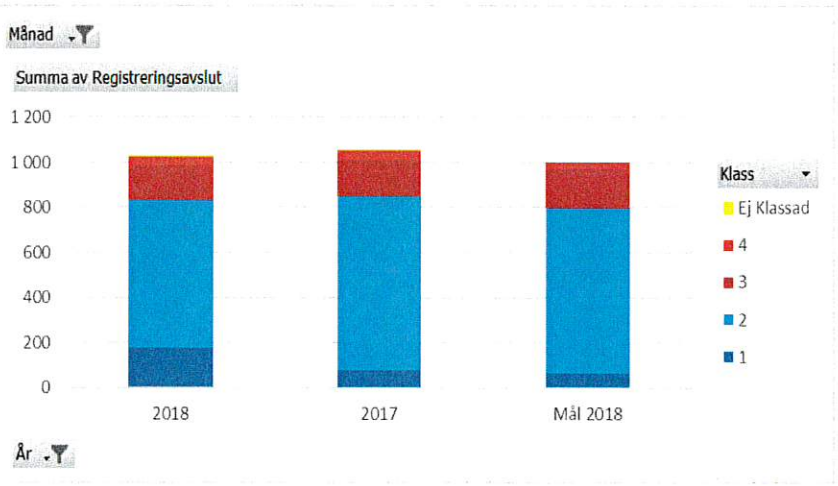

LANTMÄTERIET

Ärendegenomströmning per årsarbetare 12 månader rullande.

Spec: produktivitet baserat på de 12 senaste månadernas leverans, registreringsavslut, återkallade och inställda.

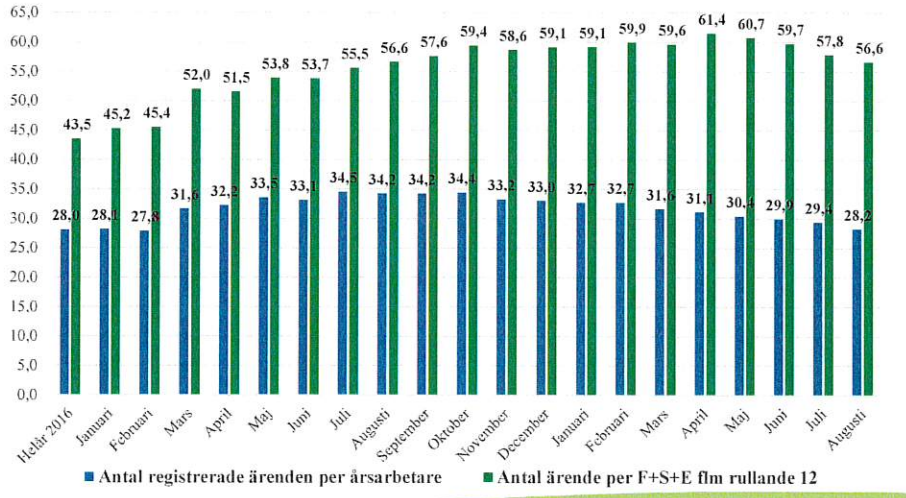

LANTMÄTERIET

Pågående antal ärenden äldre än 5 år

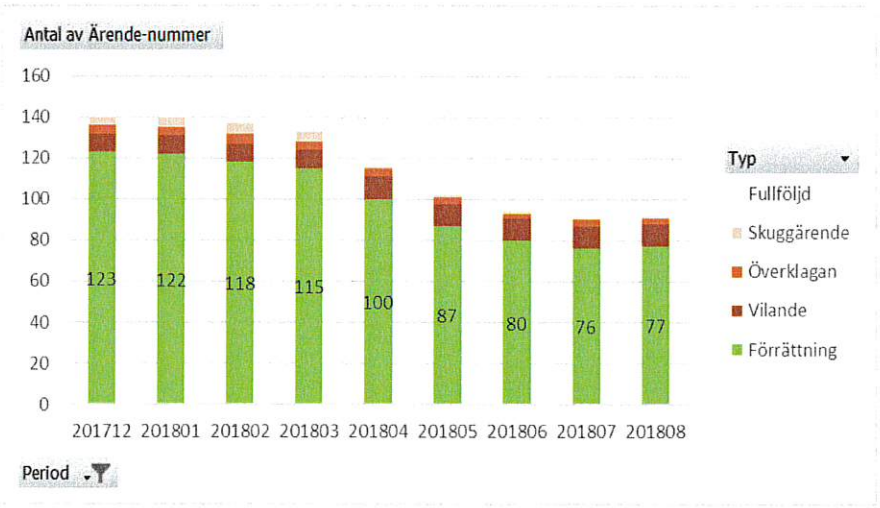

LANTMÄTERIET

Försvunna gränser kan återställas.

LANTMÄTERIET

Vi gör samhällsnytta

Sverige är uppdelat i drygt 3,5 miljoner fastigheter med ett sammanlagt taxeringsvärde på 5,2 biljoner kronor. Vi säkrar ägande och gränser för dessa tillgångar.

Nästan alla företeelser i samhället kan kopplas till en plats. Vi förser samhället med aktuella geodata.

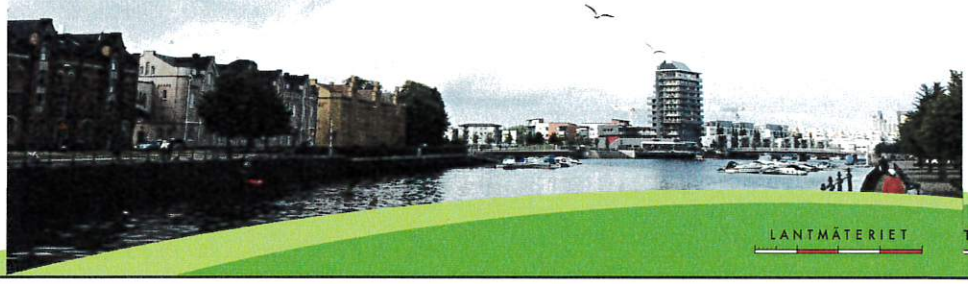

LANTMÄTERIET

Länsstyrelsernas integrationsuppdrag

Asylsökande	Ensamkommande barn	Nyanlända
• Tidiga insatser avseende svenska, samhälle och arbetsmarknad samt hälsa	• Beredskap och kapacitet • Barn som försvinner	• Beredskap och kapacitet • Bosättning • Samhällsorientering • Sfi

- Främja samverkan
- Stärka civilsamhällets roll
- Uppföljning
- Fördela statsbidrag
- www.informationsverige.se

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Regional samverkan integration

Västra Götalands län

- Att ansvariga myndigheters ledningar får en gemensam lägesbild från länet utifrån politikområdena migration och nyanländas etablering
- Möjliggöra att strukturella problem och/eller utvecklingsområden hanteras på rätt nivå och av rätt aktör
- Att undvika parallella processer genom att tillhandahålla en plattform för samverkan och erfarenhetsutbyte inom som är förankrad hos alla berörda parter

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samråd kring kommuntal nyanlända 2019

1. Synpunkter på utskickade förslag till kommuntal
2. Eventuella önskemål om högre tilldelning
3. Eventuella samarbeten med andra kommuner
4. Övrigt som bör komma till Länsstyrelsens kännedom

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kommuntal mottagande av nyanlända 2019

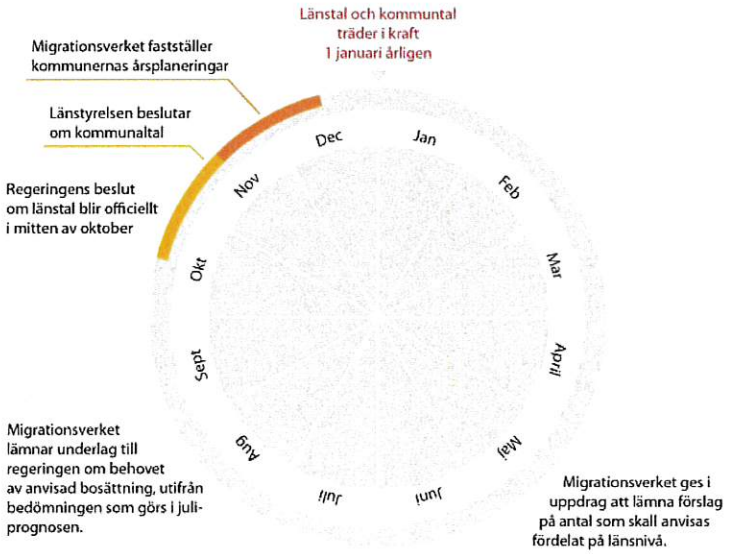

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Antal kommunmottagna 2007–2017 samt prognos till 2021

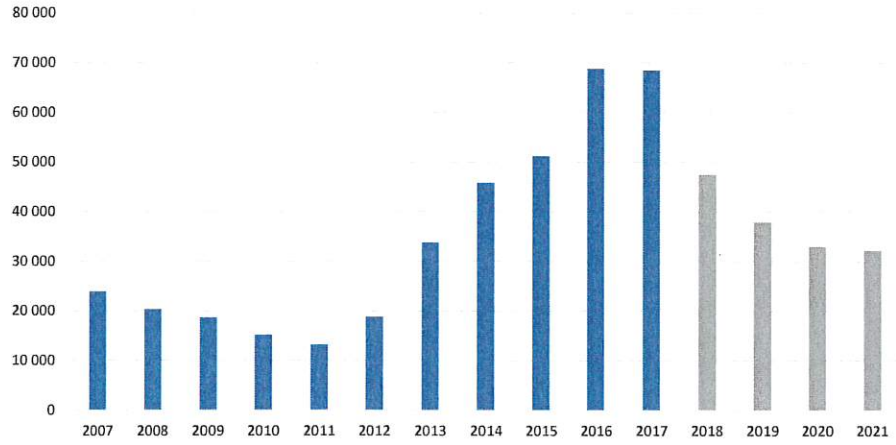

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kommuntal per delregion 2018

Anvisningsbara platser (blå) och uppskattad självbosättning (röd) per delregion i Västra Götalands län

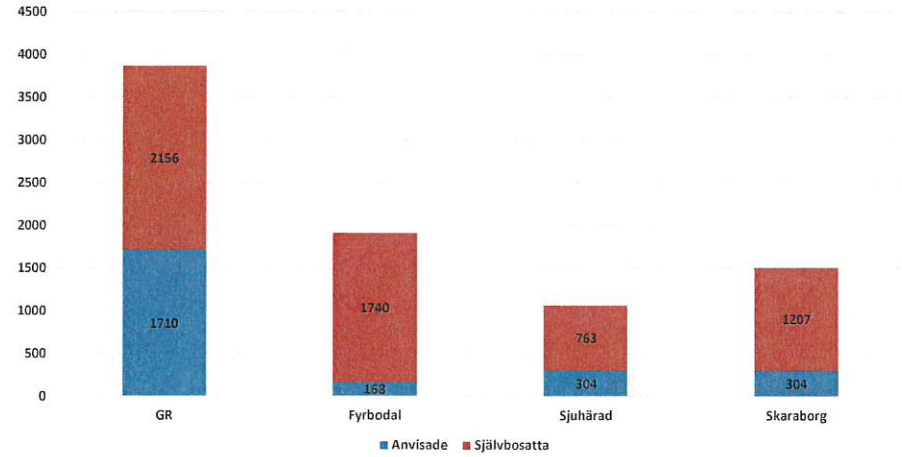

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Föreslaget kommuntal per delregion 2019

Anvisningsbara platser (blå) och uppskattad självbosättning (röd) per delregion i Västra Götalands län utifrån förslag

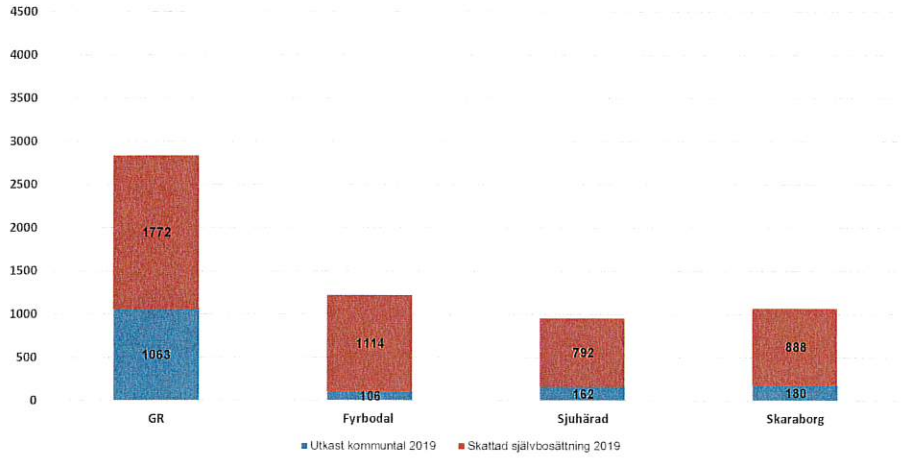

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Mottagande i relation till befolkning

Mottagande av nyanlända per 10 000 invånare i Västra Götalands län 2007-2017

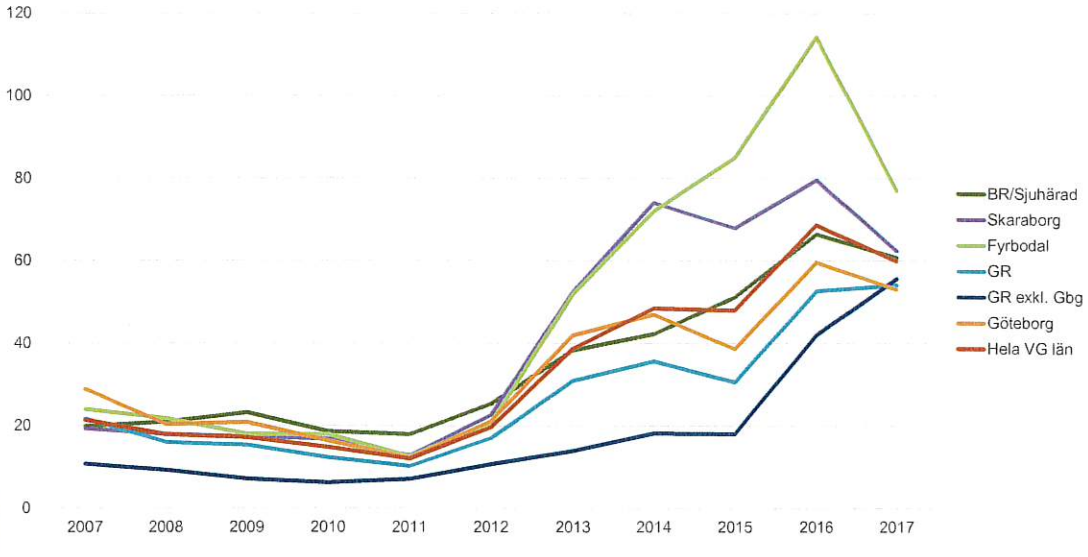

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Mottagande i relation till befolkning

Mottagande av nyanlända per 10 000 invånare i Västra Götalands län september 2018

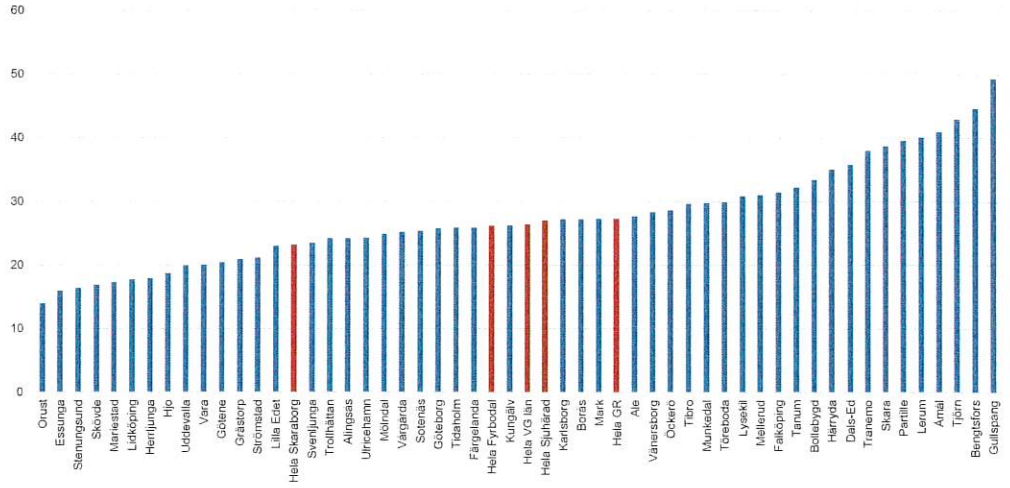

Källa: Migrationsverket & SCB

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Beräkning läns- och kommuntal 2019

Planeringsförutsättningar 2019
Totalt kommunmottagande i landet: **38 000**
Beräknat behov av anvisningsbara platser i landet: **9000**

- **Arbetsmarknadsförutsättningar** 43 procent
  - 13% Yrkesbredd, antalet yrken i pendlingsområdet med mer än 50 utövare.
  - 40% Omsättningen till arbete bland nyanlända
  - 40% Andelen öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd
  - 7% Framtida arbetskraftsbehov
- **Befolkningsstorlek** 37 procent (2017-12-31)
- **Asylmottagande** 20 procent (2017-04-01--2018-03-31)
  boendedygn i mottagningssystemet

Hänsyn till självbosättning - 70 procent av den uppskattade självbosättningen (2015-04-01--2018-03-31) dras bort

	Andel av riket	Anv.bara
Stockholms län	32,9%	2959
Uppsala län	4,5%	408
Södermanlands län	1,6%	141
Östergötlands län	4,1%	366
Jönköpings län	2,7%	244
Kronobergs län	0,7%	59
Kalmar län	1,1%	96
Gotlands län	0,8%	75
Blekinge län	0,5%	44
Skåne län	11,5%	1032
Hallands län	3,9%	354
Västra Götalands län	16,8%	1511
Värmlands län	2,7%	242
Örebro län	2,1%	191
Västmanlands län	1,3%	113
Dalarnas län	2,6%	231
Gävleborgs län	1,3%	115
Västernorrlands län	1,4%	129
Jämtlands län	0,9%	85
Västerbottens län	3,6%	320
Norrbottens län	3,2%	285
	100,0%	9000

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Föreslaget kommuntal samt uppskattad självbosättning

Fyrbodal 2019

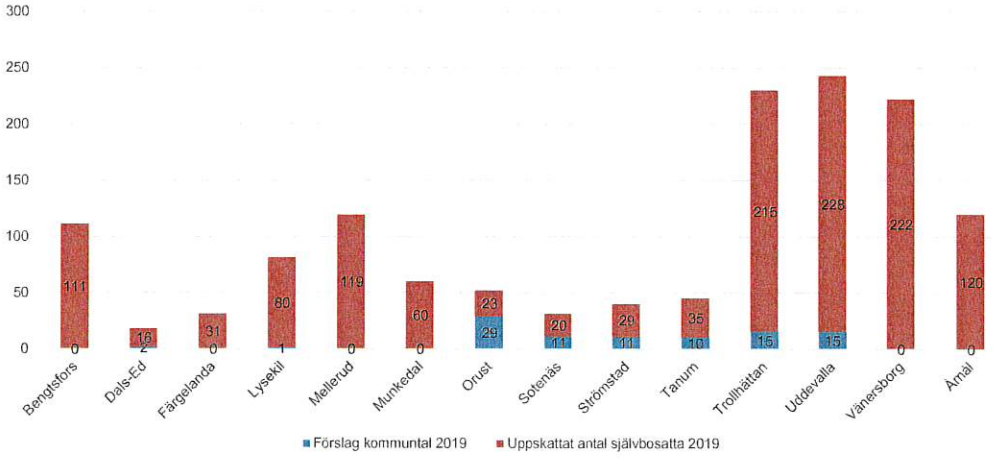

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Mottagandet i Fyrbodal 2018-2019

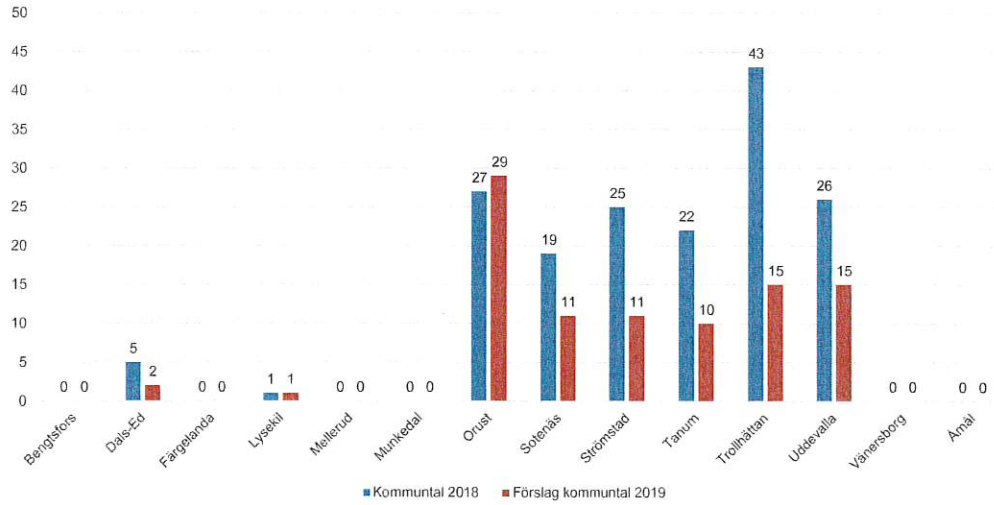

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kommuntal och självbosättning 2018 och 2019

	Förslag kommuntal 2019	Kommuntal 2018	**Uppskattat antal självbosatta 2019**	Uppskattat antal självbosatta 2018
Essunga	**9**	25	**5**	7
Falköping	**1**	11	**148**	199
Grästorp	**6**	11	**8**	10
Gullspång	**0**	0	**36**	44
Götene	**7**	4	**55**	71
Hjo	**9**	22	**22**	32
Karlsborg	**0**	0	**41**	49
Lidköping	**42**	69	**69**	91
Mariestad	**27**	38	**38**	49
Skara	**0**	0	**101**	138
Skövde	**52**	82	**131**	188
Tibro	**0**	0	**80**	110
Tidaholm	**3**	4	**58**	81
Töreboda	**0**	10	**74**	104
Vara	**24**	37	**22**	34

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kommuntal och självbosättning 2018 och 2019

Fyrbodal	**Förslag kommuntal 2019**	Kommuntal 2018	**Uppskattat antal självbosatta 2019**	Uppskattat antal självbosatta 2018
Bengtsfors	**0**	0	**111**	152
Dals-Ed	**2**	5	**16**	21
Färgelanda	**0**	0	**31**	40
Lysekil	**1**	1	**80**	104
Mellerud	**0**	0	**119**	170
Munkedal	**0**	0	**60**	69
Orust	**29**	27	**23**	29
Sotenäs	**11**	19	**20**	23
Strömstad	**11**	25	**29**	34
Tanum	**10**	22	**35**	41
Trollhättan	**15**	43	**215**	280
Uddevalla	**15**	26	**228**	322
Vänersborg	**0**	0	**222**	290
Åmål	**0**	0	**120**	165

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kommuntal och självbosättning 2018 och 2019

GR	Förslag kommuntal 2019	Kommuntal 2018	Uppskattat antal självbosatta 2019	Uppskattat antal självbosatta 2018
Ale	**50**	80	**35**	48
Alingsås	**59**	84	**56**	70
Göteborg	**427**	697	**1363**	1688
Härryda	**76**	103	**20**	23
Kungälv	**100**	161	**30**	32
Lerum	**92**	142	**29**	28
Lilla Edet	**16**	26	**19**	20
Mölndal	**97**	167	**75**	84
Partille	**59**	107	**56**	62
Stenungsund	**40**	64	**30**	35
Tjörn	**16**	23	**53**	62
Öckerö	**31**	48	**6**	4

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Kommuntal och självbosättning 2018 och 2019

Sjuhärad	Förslag kommuntal 2019	Kommuntal 2018	Uppskattat antal självbosatta 2019	Uppskattat antal självbosatta 2018
Bollebygd	**20**	34	**8**	11
Borås	**59**	107	**330**	426
Herrljunga	**11**	19	**17**	22
Mark	**45**	76	**59**	70
Svenljunga	**0**	0	**52**	70
Tranemo	**9**	14	**36**	44
Ulricehamn	**18**	31	**69**	87
Vårgårda	**12**	22	**27**	33

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Tidsplan för beslut om kommuntal efter dagens samråd

- Synpunkter till Länsstyrelsen senast 12 oktober. Önskemål om förändrat kommuntal ska vara förankrat på kommunledningsnivå.
- Preliminärt datum för beslut 22 oktober
- Länsstyrelsens beslut om kommuntal måste invänta regeringens beslut om länstal.

esh.vastragotaland@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

- Kontakt
  Love Lundin
  love.lundin@lansstyrelsen.se
  010-2244799

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Verksamhetsrapport 2018, kvartal 2

- Under kvartal 2 har arbetet med verksamhetsplan 2019 pågått. Remiss till kommun i juni.
- Rekrytering av ny förbundsdirektör och medarbetare.
- Förväntans- och lönesamtal.
- Implementering av ny organisation.
- Ekonomisk halvårsrapport följer prognosticerat resultat. Det förväntade överskottet är kopplat till vakans på förbundsdirektörstjänsten.
- Nytt samhällsplanerarnätverk är bildat för arbete med strukturbild Fyrbodal.
- Upphandling av ny hemsida.

Fyrbodal

Verksamhetsrapport 2018, kvartal 2

- Kurser och konferenser har genomfört 15 kurser (20 kursdagar) med totalt 360 deltagare från kommunerna.
- I samverkan kring samhällsorientering för nyanlända har antalet kurser minskat något i antal jämfört med tidigare höga nivå.
- Antagning Fyrbodal har sin mest hektiska period inför och under sommaren. I april fick eleverna sitt förhandsbesked och omvalsperioden startade. I slutet av juni fick de sitt slutliga antagningsbesked. Andelen obehöriga elever var något fler än föregående år, men många blir behöriga i slutbetyget. Att vårterminen slutar så sent och att många elever går i sommarskola gör att arbetet med att få alla betyg på plats i tid är knapp. Detta påverkar personal i skolor och på antagningskansliet, men riskerar att även drabba elever om betygen inte hinner inkomma förrän efter slutantagningen.

Fyrbodal

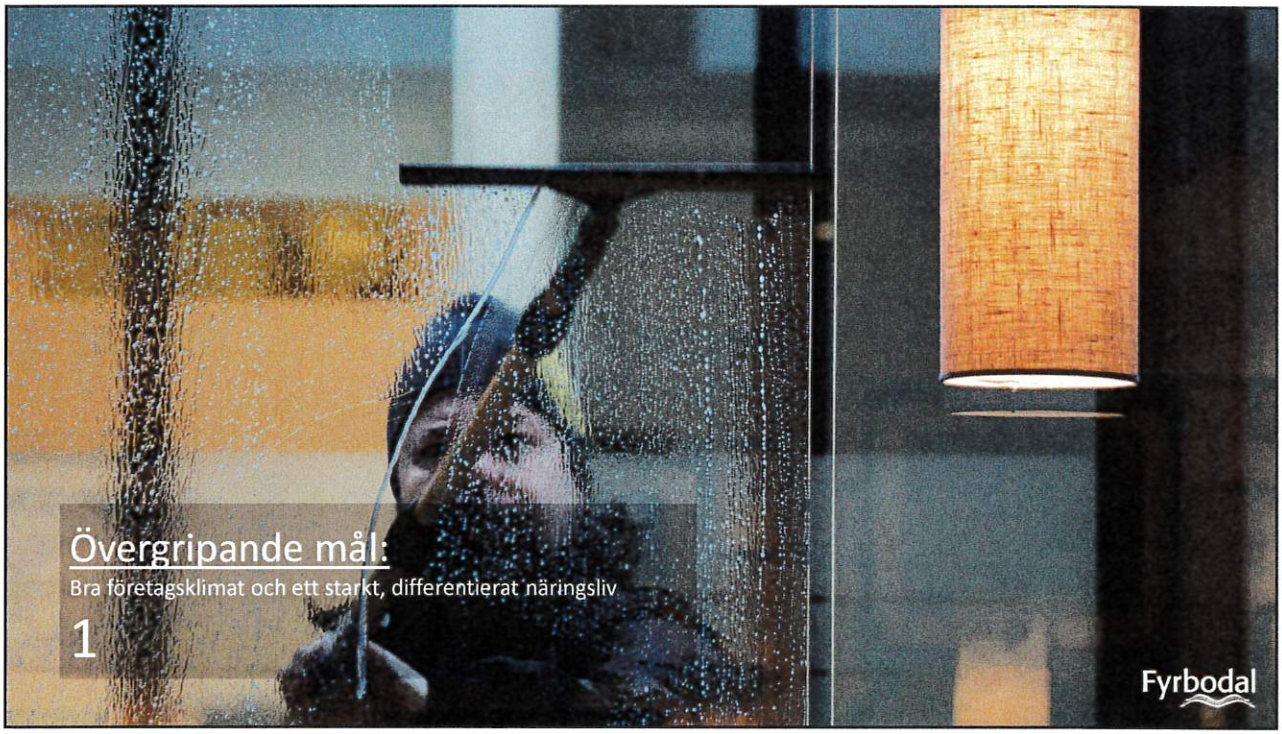

1. Bra företagsklimat och ett starkt differentierat näringsliv

Strategi 1: Öka kommunernas service till företag genom att stödja framtagning och implementering av de lokala näringslivssatsningarna.

- Arrangerat kompetenshöjande aktiviteter:
  - Klarspråk för kommunanställda tjänstemän
  - Att filma med mobilen

Strategi 2: Samordna kompetenshöjande insatser samt utveckla hållbara arbetsmetoder och digitala verktyg.

- Fiskekommunerna har medverkat till att yrkesfiskare genom ett Havs- och fiskerifonds-finansierat projekt kan utbilda tjänstemän och politiker som berörs av fiskefrågor.
- I samråd med yrkesfiskare svarat på remisser från Hav angående Havsplanen, Länsstyrelsen om Grön infrastruktur samt en enkät från EU om förenklingar inom vattenbruket.

Fyrbodal

1. Bra företagsklimat och ett starkt differentierat näringsliv

Strategi 3: Driva en effektiv, samordnad hantering av tillväxtmedel.

- Budget för tillväxtmedel 2019.
- Utvecklat underlaget till upphandling av innovations- och affärsstöd till befintligt näringsliv för att stärka företagens och kommunernas konkurrenskraft.

Strategi 4: Driva offensiva satsningar för att attrahera investeringar och nyetableringar.

- Beslutade företagsetableringar:
  - Seabird Data Center i Åsensbruk
  - Restaurang i Trollhättan
- 6 nya etableringsärenden inkommit (totalt 40 pågår).
- Ställt ut på NXT i Oslo, mässa för norska e-handelsföretag.
- Ny version av Position Västs hemsida på engelska lanserad.
- Förslag till Strategisk plan presenterad för Direktionen. Remiss till alla kommuner.

Fyrbodal

2. En väl fungerande kompetensförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov

Strategi 1: Skapa samverkan mellan utbildning, arbetsmarknad och näringsliv kring kompetensförsörjning för privat och offentlig sektor.

- Avslutningsfas i projekten Scandinavian Science Cluster (SSC), Collegesamverkan VG och KOBRA .
- Utvärdering och översyn av befintlig samverkan vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildning.
- Praktiksamordning:
  - Nya piloter i bland annat Uddevalla kommun och Munkedals kommun.
  - Piloterna med Ferieplatsen.se har fungerat bra och de kommunerna som provat fortsätter med verktyget.
- Teknikcollege:
  - Återcertifiering godkänd för 2018-2022.
  - Initiering av ev. lokalt college i Dalsland.
- Vård- och omsorgscollege:
  - Två lokala college i Fyrbodal har granskats och godkänts – Fyrbodal Öst (Bengtsfors, Dals Ed, Mellerud, Trollhättan, Vänersborg och Kunskapsförbundet Väst) och Färgelanda/Orust/Uddevalla.
  - Ett tredje lokalt college, Strömstad/Tanum och bildats och ansökan pågår.

Fyrbodal

2. En väl fungerande kompetensförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov

Strategi 2: Stödja kommunerna i arbetet med att säkerställa tillgången till behörig personal med rätt kompetens inom främst vård och omsorg, utbildning och teknik.

- Gemensam inventering av rekryterings- och kompetensbehov på både kort och lång sikt har genomförts av personalcheferna i Fyrbodal.
- Teknikcollege:
  - En teknikpraovecka erbjuds grundskoleelever i Uddevalla kommun.
- Vård- och omsorgscollege:
  - Praktikplatser inom kommunal hälso- och sjukvård, Primärvård samt Länssjukvård erbjuds för flera skolformer. Avtalet är omskrivet vilket innebär att elever på VoC får förtur.
  - Arbetet med ansökningar om lokala certifieringar enligt givna kvalitetskriterier har medfört att utbildningsanordnare erbjuder av arbetslivet efterfrågade kompetenser genom att specifika kurser finns med i kursplanerna för berörda nationella program.

Fyrbodal

2. En väl fungerande kompetensförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov

Strategi 3: Driva en effektiv, samordnad hantering av tillväxtmedel.

Fyrbodal

3. En väl utvecklad infrastruktur

Strategi 1: Ett samlat uppträdande och uthålligt påverkansarbete riktat till Västra Götalandsregionen, Trafikverket med flera, när det gäller framtida infrastruktursatsningar.

- Nationell och regional plan är klara, och Fyrbodal har lämnat synpunkt i skrivelse till Trafikverket via VGR om tydlighet kring hur bristen Göteborg-Oslo, järnvägen, hanteras i kommande planperiod.

Strategi 2: Bevaka och agera i planering och genomförande av de objekt i Fyrbodal som finns upptagna i de nationella och regionala infrastrukturplanerna.

- Fyrbodal deltar i Trafikverkets möten för området samt VGR:s "Strategisk infra-möten", och Trafikverket och VGR medverkar i de nätverksträffar där våra 14 kommuner deltar. Där sker regelbunden uppföljning av pågående och planerade objekt.

Fyrbodal

3. En väl utvecklad infrastruktur

Strategi 3: Stödja utvecklingen av hållbara transporter och möjliggöra fossilfritt resande i hela Fyrbodal.

- Fyrbodal har i remissen av Trafikförsörjningsprogrammet 2017 pekat på behovet att utveckling av Mobilitet på landsbygder samt utvecklad kollektivtrafik. Vi pekar också i remissen på att GC-banor på landsbygd inte behöver samma höga krav som i tätorter.
- Fossilfri 2030-projektet har haft fortsatta framgångar med bl a ökande antal företag i både Sverige och Norge som skriver på för fossilfria transporter och genomför åtgärder, utbyten av kommunernas fordon till fossilfria, infrastrukturutbyggnad av laddstationer, utbyggnad av biogastankstationer.
- Innovatums största projekt någonsin - "Biogas 2020" - har slutförts med mycket goda vitsord och med Fyrbodal som en av 30 nöjda parter.

Fyrbodal

3. En väl utvecklad infrastruktur

Strategi 4: Stödja en IT-infrastruktur med hög kvalitet för alla och som främjar hållbarhet.

- Fyrbodal har medverkat till Regionutvecklingsnämndens (RUNs), uppdaterade bredbandsstrategi med nya regionala bredbandsmål.
  - 2020: 95% av hushåll och företag ska ha tillgång till bredband med minst 100 Mbit/s
  - 2023: Hela Västra Götalands län ska ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.
  - 2025: 98% ska ha tillgång till minst 1000 Mbit/s, 99,9% till minst 100 Mbit/s samt 100 % ska ha tillgång minst 30 Mbit/s
  - För var och en nätägande mobiloperatörer ska 90% av länets yta nås av mobilt bredband på minst 10 Mbit/s

Fyrbodal

4. Hållbar landsbygdsutveckling med väl fungerande samspel mellan stad och land

Strategi 1: Skapa och kommunicera en gemensam framtidsbild.

- Bildat Samhällsplanerarnätverk för framtagande av strategier kopplade till strukturbild Fyrbodal.
- Deltagit i VGR:s regionala strukturbildsarbete.

Strategi 2: Skapa förutsättningar för ett ökat samspel mellan stad och land.

- Uppstart av delregionalt Landsbygdsnätverk.
- Ett intensivt arbete har skett tillsammans med Västra Götalandsregionen, Orust kommun och Dalslands Energi och Miljöförbund m fl för att ansöka hos energimyndigheten om ett projekt för att genomföra pilotsatsningar av effektivare persontransporter på landsbygder i Fyrbodal.

Fyrbodal

4. Hållbar landsbygdsutveckling med väl fungerande samspel mellan stad och land

Strategi 3: Skapa förutsättningar till livslångt lärande oavsett bostadsort.

- Tydligare riktlinjer, genom villkorsbrev, från stat till VGR avseende kompetensplattformens innehåll:
  - Fastställa målsättningar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.
  - Tillhandahålla analyser och prognoser av behovet av kompetens i privat och offentlig sektor på kort och lång sikt.
  - Främja insatser för att etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå.
  - Medverka i planeringen av utbud och inriktning för regionalt yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning.
  - Bidra till etableringen av lärcentra.
- Delregional ansökan via Uddevalla för att Uddevalla vuxenutbildning ska erbjuda utbildning till yrkeschaufför.
- Den 5 juni anordnades ett möte om samverkan för stärkt kompetensförsörjning i gröna näringar med collegeformen som förebild. Målet är att en nationell plattform bildas för dialog och samverkan mellan branscher, näringsliv och utbildningsanordnare i gröna näringar.

Fyrbodal

4. Hållbar landsbygdsutveckling med väl fungerande samspel mellan stad och land

Strategi 4: Samverka för att etablera Fyrbodal som ledande region inom skog och trä, med satsningar i nya bioekonomilösningar.

- Projekt Grön tillväxt trä- samarbetet med norska parter och Svinesundskommittén har fortsatt med satsningar på att öka träbyggandet i våra kommuner. Arkitekter, konstruktörer och kommunerna har deltagit och planeringen för höstens insatser har gjorts.
- Ett omfattande arbete för att etablera ett utvecklingsprojekt om ca 25 MSEK med Innovatum, HDK Steneby, Möbelklustret i Tibro samt industriella träbyggandsföretag har skett. Företagen visar stort intresse för att samarbeta med PTC kring robotisering, automation och industrialisering av träbyggbranschen. Beslut oktober 2018.

Fyrbodal

4. Hållbar landsbygdsutveckling med väl fungerande samspel mellan stad och land

Strategi 5: Samverka för att etablera Fyrbodal som en ledande maritim delregion med lösningar inriktade på innovation samt miljöanpassad och hållbar utveckling.

- Ett partnerskap har gått in med ansökan till Vinnova om att etablera "Sustainable marine aquaculture & renewable technologies » - hållbar blå tillväxt med mål om innovationer från hav och kust. Basen ska finnas i Fyrbodal men med nationell och internationell nivå på satsningen. Fyrbodal har gått in som medfinansiär och med personella resurser.

- Förstudien för TestSite Skagerrak har slutförts.

Fyrbodal

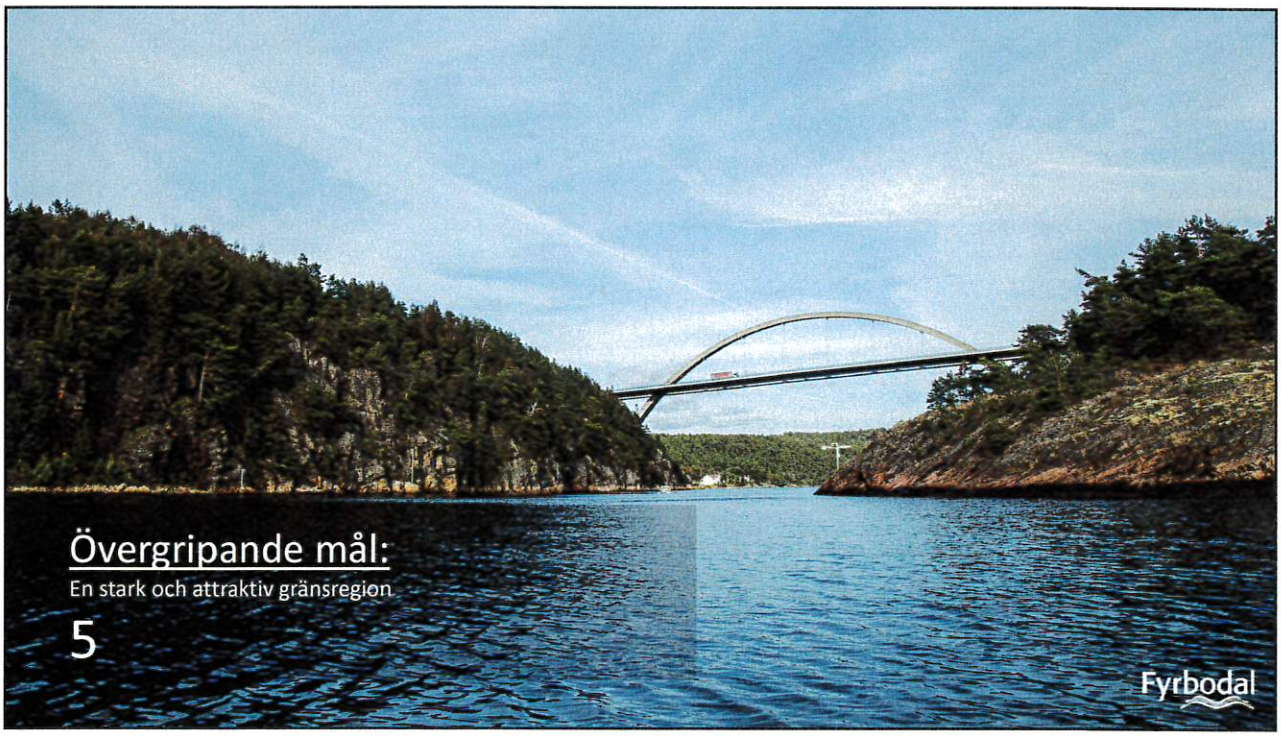

5. En stark och attraktiv gränsregion

Strategi 1: Underlätta för invånare och företag att leva och verka, studera och bo, samt bedriva verksamhet i gränsregionen Fyrbodal-Östfold.

- Styrgruppsmöte i projektet FRAMFOR i vilket diskussion fördes om att etablera en gränsöverskridande plattform för statistik och analys.

Strategi 2: Göra det möjligt att resa fossilfritt i hela Fyrbodal genom att bygga ut laddinfrastruktur för elbilar och tankställen för biogas.

- Fossilfritt 2030-projektet har fortsatta framgångar med bland annat fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur och tankställen för biogas liksom resultatinriktat samarbete med de norska parterna.

Fyrbodal

5. En stark och attraktiv gränsregion

Strategi 3: Skapa ett gemensamt varumärke (som fungerar internationellt).

Strategi 4: Bidra till en växande gränsöverskridande besöksnäring utifrån regionala och nationella strategier.

Fyrbodal

5. En stark och attraktiv gränsregion

Strategi 5: Utveckla samarbetsformer för att attrahera företagsetableringar i gränsregionen.

- Gränsöverskridande värdeerbjudande för etablering av träförädlingsföretag under framtagning inom Grön Tillväxt TRÄ (Interreg).

Fyrbodal

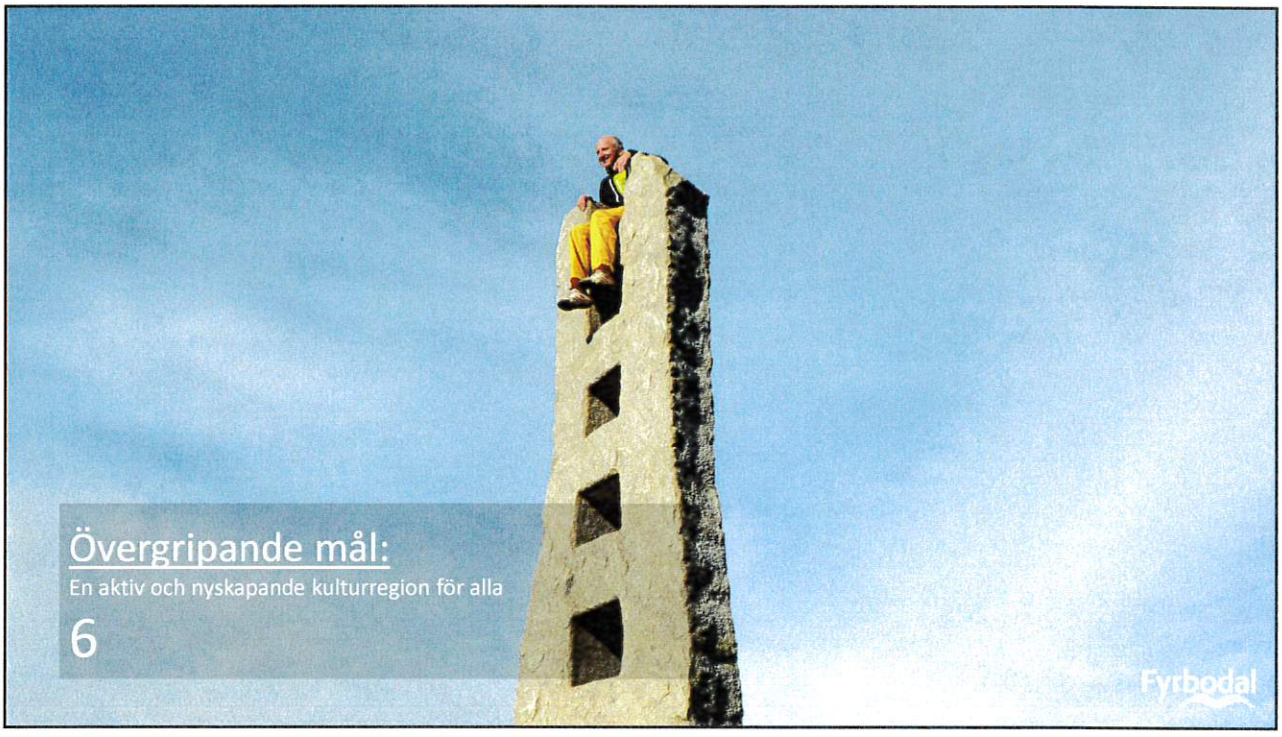

6. En aktiv och nyskapande kulturregion för alla

Strategi 1: Öka kunskapen om kopplingen mellan kommuners attraktivitet och kultur.

- Planering av årets seminarium inom Attraktiva kommuner. Tisdag 13 november i Trollhättan med temat "Vem ska bestämma vilken konst vi ska ha? Om armlängds avstånd och medborgardialog."

Strategi 2: Öka kunskapen om kultur som innovationsdriven tillväxtfaktor.

Fyrbodal

6. En aktiv och nyskapande kulturregion för alla

Strategi 3: Främja ett närmare samarbete mellan kultur och näringsliv.

- Projekt Unga värdar på småskaliga besöksmål. Innovatum i samarbete med Munkedals Järnväg.
- I april antog Västra Götalandsregionen det nya programmet för Kulturella och kreativa näringar 2018-2020 (KKN). Ansvariga tjänstepersoner presenterade innehållet för nätverket för kulturansvariga i Fyrbodal.

Strategi 4: Skapa strukturella möjligheter via samverkan till kulturaktiviteter genom ökad tillgänglighet, för alla åldrar.

- Kulturkollo 2018. Sex stycken genomförda kulturkollon inom konstarterna bild och form, cirkus, dans och hantverk.
- Tre projekt med konst i offentlig miljö: Uddenskulptur, Landet mitt emellan, Vi byter skulpturer med varandra.

Fyrbodal

6. En aktiv och nyskapande kulturregion för alla

Strategi 5: Driva en effektiv, samordnad hantering av tillväxtmedel.

- Under våren har en översyn kring hanteringen av tillväxtmedel påbörjats, med målet att den ska bli ännu mer effektiv och samordnad från 2019.

Fyrbodal

7. Invånarna ska erbjudas en god, jämlik och kunskapsbaserad socialtjänst, vård och omsorg

Strategi 1: Stödja kommunernas socialtjänst, vård och omsorg för god samverkan i gränssnittet mellan kommun, region och stat.

- Arbetat med att förbereda inför att nya lagen om trygg och säker utskrivning träder i kraft 24 september.
- Påbörjat det praktiska arbetet med gemensam integrerad mottagning för unga med missbruksproblem (s.k. Minimaria) i Fyrbodal.

Strategi 2: Fungera som en regional stödstruktur för kunskapsutveckling och samordning av statliga satsningar/initiativ inom socialtjänst samt angränsande hälso- och sjukvård.

- Sammanställt årets Öppna Jämförelse.
- Arrangerat möte med IVO för återkoppling och dialog av deras granskningar.

Fyrbodal

7. Invånarna ska erbjudas en god, jämlik och kunskapsbaserad socialtjänst, vård och omsorg

Strategi 3: Medverka till att kommunernas socialtjänst samt vård och omsorg arbetar kunskapsbaserat och innovativt.

- Tagit fram ett studiepaket för chefer och medarbetar att leda och att arbeta med innovation.
- Avslutat en FoU cirkel om att ge stöd till självförsörjning inom ekonomiskt bistånd
- Färdigställt och presenterat en nationellt efterfrågad rapport om socialtjänstens kunskapsbehov och kunskapsstöd.
- Genomfört kunskapsseminarium och demens och funktionsnedsättning samt om ledarskap för de som möter personer med utmanande beteende.

Strategi 4: Identifiera och utreda områden där kommunerna kan samverka och erbjuda invånarna likvärdiga insatser på ett kostnadseffektivt och rättssäkert sätt.

- Beslutat och påbörjat en processutvärdering av den nya gemensamma PO, personligt ombud, organisationen.
- Identifierat ett behov av samarbete kring frågor som berör insatser inom området våld i nära relationer.

Fyrbodal

7. Invånarna ska erbjudas en god, jämlik och kunskapsbaserad socialtjänst, vård och omsorg

Strategi 5: Driva och stödja utvalda nätverk för kostnadseffektiv kunskapsutveckling och kollegialt stöd.

- Genom nätverket mot våld i nära relationer har kommunerna efterfrågat och fått konsultation kommunvis i olika frågor, som berör våld.
- Identifierat behov av gemensam information till familjehem.
- Genomfört kunskapsnätverksmöte för de av socialcheferna och IFO cheferna utsedda grupperna, kollegialt alt. ämnesvis.

Strategi 6: Stödja kommunerna i digital utveckling och välfärdsteknologi.

- Genomfört en inspirationsdag om välfärdsteknik inom vård och omsorg för baspersonal, (250 deltagare från alla kommunerna).
- Förstudie pågår för att ta fram digital avvikelsehantering i syfte att underlätta hantering och samtidigt skapa förutsättningar för en lärande verksamhetsutveckling.
- Genom informationssäkerhetsprogram 2020 har utbildning och stöd tagits fram för kommunernas arbete med informationssäkerhet.

Fyrbodal

8. God och jämlik hälsa för barn och unga

Strategi 1: Stödja kommunernas hälsofrämjande arbete för barn och unga genom att verka för implementering av kunskapsbaserade metoder.

- Möte med föräldrar som deltar i den obligatoriska samhällsorientering för nyanlända. Samtal om jämställdhet, barnuppfostran och demokrati.
- Vårt våldsförebyggande projekts utbildningsinsatser har fortsatt, främst med förskolepersonal och med inriktning på genusmedvetenhet som verktyg för att motverka våld. Planering för höstens inriktning om hur man på en högstadieskola kan jobba med RAST aktiviteter som ett led i att motverka kränkningar och utanförskap.
- Vi är nu i genomförandefas i det ESF-finansierade projektet **En skola för alla** som syftar till att fler ungdomar ska fullfölja sina studier i grund och gymnasieskola, samt att minska skolavhopp.
- I samverkan med Länsstyrelsen har vi genomfört en föreläsningdag bl a om maskulinitetsnormer och pornografi.
- ICDP – vägledande samspel, utbildningar i förhållningsätt (utifrån Barnkonventionen) för personal som i sitt arbete möter barn och unga.
- Utbildning av modersmålslärare, studiehandledare och språkstödjare i hur man kan möta/stötta barn i samtal bla om hedersförtryck, jämställdhet och demokrati.
- Integration och stöd i föräldraskapet.
- Utbildning av gruppledare som skall hålla i föräldragrupper med föräldrar nya i Sverige.

Fyrbodal

8. God och jämlik hälsa för barn och unga

Strategi 2: Verka för god samverkan och erfarenhetsutbyte mellan/inom kommuner och regionen.

- En nätverksträff för personer som jobbar med våldsförebyggande bland barn och unga har genomförts.

Fyrbodal

8. God och jämlik hälsa för barn och unga

Strategi 3: Stödja kommunernas arbete med att få fler unga vuxna i studier eller arbete.

- Avtal med samtliga kommuner i projektet En skola för alla. Avtalen har olika inriktningar som syftar till att fler ungdomar ska fullfölja sina studier i grund- och gymnasieskola.

Strategi 4: Stödja kommunernas arbete med att alla barn och ungdomar ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett förutsättningar.

Fyrbodal

Förslag till kompletteringar
2018-05-16

Förslag till komplettering av Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk

Förslag till beslut:

Styrelsen beslutar att ställa sig bakom kompletteringen och att rekommendera kommunalförbunden besluta att rekommendera sina medlemskommuner att också ställa sig bakom kompletteringen.

Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk, kompletteras i enlighet med nya bestämmelser i HSL och SoL. Från den 1 januari 2018 jämställs missbruk av spel om pengar med missbruk av alkohol, narkotika och andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel. Nedan listas förslag till kompletteringar i enlighet med nya bestämmelser. Förändringar skrivna i rött.

Förslag till kompletteringar

Sida 1, Rubrik:
Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk av alkohol och droger och spel om pengar.

Överenskommelsen gäller 2017-04-01 – 2020-12-31.
Kompletterad 2018-06-01 i enlighet med nya bestämmelser i HSL och SoL om spelmissbruk
Överenskommelsen är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland.

Sida 4 punkt 2.3 Lagstiftning:
Samarbete kring personer med missbruk
Sedan den 1 juli 2013 är landsting och kommun genom likalydande bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen, HSL (16 kap. 3 §) och i socialtjänstlagen, SoL (5 kap. 9 a§) skyldiga att ha överenskommelser gällande samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel. I enlighet med nya bestämmelser i HSL och SoL från den 1 januari 2018 jämställs missbruk av spel om pengar med annat missbruk.

Sida 6 punkt 3.2 Rubrik
Personer med missbruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel samt spel om pengar

Förslag till kompletteringar
2018-05-16

Sida 6 punkt 3.2 Inledande mening i textrutan
Målgruppen omfattar personer oavsett ålder med missbruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel samt spel om pengar

* **Ställningstagande - Det politiska samrådsorganet (SRO) 2018-05-04**
  Det politiska samrådsorganet (SRO) ställde sig bakom förslag till förändringar i *Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk* och rekommenderade parterna att göra detsamma.

Göteborg 2018-05-16

Thomas Jungbeck

Anneli Assmundson Bjerde

Fyrbodal

Tjänstemannanätverk
infrastruktur & kollektivtrafik
Ärende till AU
2018-08-17

Ärende till Arbetsutskottet Fyrbodal 30 augusti

Begäran om option vid kommande upphandling av utökad tågtrafik genom Dalsland

Förslag till beslut

Kommunalförbundet ställer sig bakom skrivelsen och vidarebefordrar ärendet till Västra Götalandsregionen

Ärendebeskrivning

Vänersborg, Mellerud och Åmåls kommun har inkommit med en skrivelse: Begäran om option vid kommande upphandling av utökad trafik genom Dalsland. Kommunerna har förstått att en marknadsanalys pågår inför upphandling av trafik mellan Karlstad/Åmål och Göteborg. Denna begäran om option är framtagen i samarbete mellan de tre kommunerna. Med turerna som föreslås ges även delar av Dalsland möjligheten att tillgodogöra sig utbud av kultur av olika slag i Göteborg. Dessutom täpps en lucka i utbudet vid pendlingstider igen.

Beslutsmotivering/skäl för beslut

Trafiken genom Dalsland har under senare år förbättrats avsevärt men kommunernas bedömning är det fortfarande att det finns brister i utbudet. Med en option på detta tydliggörs priset för den tillkommande trafiken och underlättar ett beslut om köp av ytterligare trafik eller inte. Den trafik som önskas option på är en kvällstur från Göteborg till Åmål måndag till torsdag kl. 22:00 samt fredag och lördag 23:00. Den andra förbindelsen som önskas option på är måndag till fredag med avgång från Åmål 16.10 till Göteborg.

Bedömning

De tre kommunernas vill att kommunalförbundet Fyrbodal ställer sig bakom begäran och vidarebefordrar begäran till Västra Götalandsregionen för avgörande.

Ärendet behandlades vid Tjänstemannanätverket 1 juni. Tjänstemannanätverket ställer sig bakom ökade möjligheterna till ett hållbart resande i de förslagna relationerna. Tjänstemannanätverket föreslår att Fyrbodals kommunalförbund ställer sig bakom förslaget ifrån Vänersborg, Mellerud och Åmåls kommun.

Thomas Boström
Infrastrukturansvarig
Fyrbodals kommunalförbund

Museigatan 2 • Box 305 • 451 18 Uddevalla • Vxl 0522-44 08 20 • Fax 0522-145 54 • kansli@fyrbodal.se • www.fyrbodal.se

Handläggare
Mario Vasquez
Thomas Carlson
Lars Rudström

Mottagare
Kommunalförbundet
Fyrbodal

Begäran om option vid kommande upphandling på utökad trafik genom Dalsland

Förslag till beslut

Kommunalförbundet ställer sig bakom skrivelsen och vidarebefordrar ärendet till Västra Götalandsregionen

Beslutsmotivering/skäl för beslut

Trafiken genom Dalsland har under senare år förbättrats avsevärt men vår bedömning är det fortfarande finns brister i utbudet. De brister som avses redovisas nedan. Med en option på detta tydliggörs priset för den tillkommande trafiken och underlättar ett beslut om köp av ytterligare trafik eller inte. Den trafik som önskas option på är en kvällstur från Göteborg till Åmål måndag till torsdag kl. 22:00 samt fredag och lördag 23:00. Den andra förbindelsen som önskas option på är måndag till fredag med avgång från Åmål 16.10 till Göteborg.

Ärendebeskrivning

Vänersborg, Mellerud och Åmåls kommun har förstått att en marknadsanalys pågår inför upphandling av trafik mellan Karlstad/Åmål och Göteborg. Denna begäran om option är framtagen i samarbete mellan de tre kommunerna. Med ovanstående turer ges även delar av Dalsland möjligheten att tillgodogöra sig utbud av kultur av olika slag i Göteborg. Dessutom täpps en lucka i utbudet vid pendlingstider igen.

Bedömning

De tre kommunernas förhoppning är att kommunalförbundet Fyrbodal ställer sig bakom begäran och vidarebefordrar begäran till Västra Götalandsregionen för avgörande.

Mario Vasquez
Verksamhetsutvecklare

Lars Rudström
Utredningssekreterare

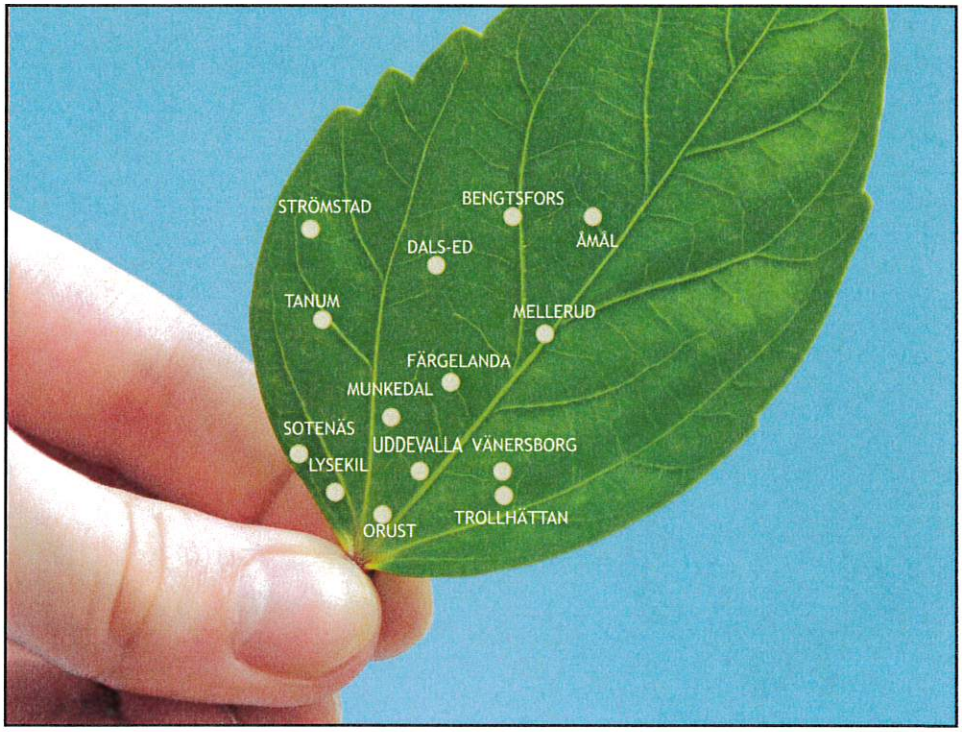

REMISSER KLIMATSTRATEGI OCH KOLLEKTIVTRAFIK PÅ JÄMLIKA VILLKOR

Datum remisser 25 sep och Trafikförsörjningsprogram 8 juni

12 april	Information AU
13 april	Tjänstemannamöte
3 maj	DKR Fyrbodal - diskussion Trafikförsörjningsprogram - inriktning Jämlik kollektivtrafik
1 juni	Tjänstemannamöte (Trafikförsörjningsprogrammet, 8 juni till VGR)
7 sept	Tjänstemannamöte (Jämlik koll. och Klimatstrategi)
20 sept	Direktion Fyrbodal (beslut)

Remisserna ska vara VGR tillhanda **senast 25 september.**

Fyrbodal

MILJÖ- OCH KLIMATSTRATEGI FÖR KOLLEKTIVTRAFIK I VÄSTRA GÖTALAND 2018

DKR Fyrbodal anser:
- strategin väl genomarbetad och tydlig
- även eldrift på landsbygderna
- bra att lokal produktion av biodrivmedel förordas
- mindre fordon (anropsstyrt) bör ingå

... kollektivtrafikens stora miljö- och klimatvinst

Fyrbodal

STRATEGI FÖR KOLLEKTIVTRAFIK PÅ JÄMLIKA VILLKOR – MED UTGÅNGSPUNKT I DE SJU DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

Fyrbodal

Funktionshinderstrategin

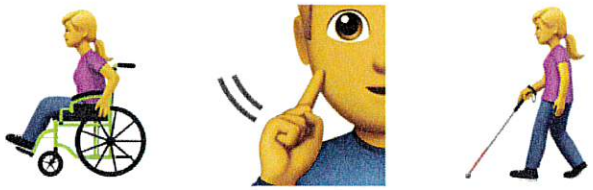

Fyrbodal

Funktionshinderstrategin

Kollektivtrafik på jämlika villkor

med utgångspunkt i de sju diskrimineringsgrunderna

Kön
Könsöverskridande identitet eller uttryck
Etnisk tillhörighet
Religion eller annan trosuppfattning
Funktionsnedsättning (Fysiska,) psykiska eller kognitiva
Sexuell läggning
Ålder

Fyrbodal

FYRBODAL HAR FOKUSERAT PÅ ETT ANTAL OMRÅDEN DÄR VI VILL SE FÖRTYDLIGANDEN

Kollektivtrafiksystemet och resekedjan (trygghet, kontroll och förutsägbarhet)

Ambitionsnivå - skälig anpassning/skäliga åtgärder

Synliggöra/tydliggöra de behov som de grupper har inom de sju diskrimineringsgrunderna - relaterat till kollektivtrafiken
- Vilka människor pratar vi om?
- Behov de har – relaterat till kollektivtrafiken
- Hinder/risker kollektivtrafiken kan och ska undanröja

Bemötandeaspekten (gott, trevligt eller kanske respektfullt?)
- Vad och hur mycket behöver vi förstå av deras situation?

Information relaterat till kommunikation (t ex vid trafikstörningar)

Inkluderande vision – inkluderande text

Fyrbodal

BEGÄRAN OM OPTION VID KOMMANDE UPPHANDLING PÅ UTÖKAD TRAFIK GENOM DALSLAND

"Den trafik som önskas option på är en kvällstur från Göteborg till Åmål måndag till torsdag kl. 22:00 samt fredag och lördag 23:00. Den andra förbindelsen som önskas option på är måndag till fredag med avgång från Åmål 16.10 till Göteborg."

Fyrbodal

Förfrågan om de Regionala planupprättarnas synpunkter angående inriktningsbeslut för Åtgärdsvalsstudier och utredningar 2019.

Från Fyrbodals kommunalförbund framfördes en önskan om en tydlig hantering av bristen Göteborg – Oslo där man önskar klargöranden. Det behöver tydliggöras vilken bedömning som görs idag av järnvägssträckningen – och varför. Det behöver också tydliggöras hur Trafikverket går vidare i arbetet med bristen Göteborg-Oslo inför planrevidering 2022. Västra Götalandsregionen håller med om behovet av ett klargörande för hanteringen av bristen Göteborg – Oslo enligt ovan.

Dessutom har inkommit skrivelser från KUSTO-samarbetet gällande Bohusbanan och STO-kommunerna gällande Svanesundsförbindelse. Dessa har inte kommit via kommunalförbunden och gäller förändrad prioritering jämfört med nyligen beslutad transportinfrastrukturplan 2018-2029 vilket gör att vi föreslår dessa frågor får hänskjutas till kommande revideringsarbete för nästkommande plan.

Fyrbodal

TRAFIKVERKETS PRIORITERADE ÅVS:ER 2019

- EJ BESLUTAD.

Fyrbodal

Typ	Namn	Start	Åtgärdsområde
Stor ÅVS	Väg 160, mellan Skåpesund – E6.	Pågår – slut 2019	Trafiksäkerhet och kapacitet
Stor ÅVS	Väg 161 Bäcken –Skår.	2019	Standardhöjning, Trafiksäkerhet och framkomlighet
Stor ÅVS	E45 delen Vänersborg-Mellerud	2019	Trafiksäkerhet och framkomlighet
Stor ÅVS	Norge-Vänerbanan sträckan Kil-Skälebol	2019	Kapacitet
Mellan ÅVS	Väg 172 Stora Bön-Skällsäter	2019	Standardhöjning, framkomlighet och säkerhet
Stor/Mellan ÅVS	E6 norra Fyrbodal – trygga rastplatser	2019	Trafiksäkerhet och Framkomlighet Regeringsuppdrag?

Fyrbodal

Typ	Namn	Start	Åtgärdsområde
Mellan ÅVS	Väg 176 Oslorondellen	2019	Framkomlighet
Mellan ÅVS	E45/Tunhemsvägen	2019	Trafiksäkerhet
Mellan ÅVS	Väg 44/E45 Trafikplats Båberg	2019	Trafiksäkerhet
Liten ÅVS	Väg 738, färjeläge Lyrön	Prel. 2019	Framkomlighet

Fyrbodal

Fyrbodal

2018-09-12

Till: **Västra Götalandsregionen Koncernkontoret**

DKR Fyrbodals yttrande över remisserna:

Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland 2018

Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor – med utgångspunkt i de sju diskrimineringsgrunderna

Ärendet

Västra Götalandsregionen har under våren lämnat två strategier på remiss till de delregionala kollektivtrafikråden, DKR:

Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland 2018

Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor – med utgångspunkt i de sju diskrimineringsgrunderna

DKR Fyrbodal väljer att svara på bägge remisserna i detta yttrande.
Strategierna har varit uppe som informations- och diskussionspunkt i såväl tjänstemannanätverket, som i DKR Fyrbodal. I Fyrbodal har vi valt att hantera strategierna på två olika sätt. Miljö- och klimatstrategin har remitterats på sedvanligt sätt hos kommunerna för beredning och möjlighet till yttrande. När det gäller Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor användes kompetens inom kommunalförbundet med stor erfarenhet av arbete med de sju diskrimineringsgrunderna samt mänskliga rättigheter. Där sammanställde kommunalförbundet tidigt ett utkast till remissvar och därefter har diskussioner förts vid DKR och i tjänstemannanätverket.

Strategierna har behandlats vid följande möten:

13 april	Tjänstemannamöte
3 maj	DKR Fyrbodal
1 juni	Tjänstemannamöte
7 sep	Tjänstemannamöte
20 sep	Direktion Fyrbodal (beslut)

Fyrbodals kommunalförbund – 14 kommuner samarbetar för tillväxt
Museigatan 2 • Box 305 • 451 18 Uddevalla
Vxl 0522-44 08 20 • Fax 0522-145 54 • kansli@fyrbodal.se
Org nr: 222000-1776
www.fyrbodal.se

Fyrbodal

DKR Fyrbodals yttrande över "Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland 2018"

DKR Fyrbodal anser att Miljö- och klimatstrategin är väl avgränsad, tydlig och ambitiös. Västra Götalandsregionen tar, i strategin, ett tydligt ansvar för kollektivtrafikens fordon, både vad gäller minskade klimatutsläpp men även bullerminskningar samt minskade partikelutsläpp i tätorter. Strategin anger olika drivmedel och dessas för- och nackdelar, samt hur drivmedelsanvändningen framöver förväntas fördelas för olika trafikslag. Även tillgängligheten för olika drivmedel finns med som parameter i strategin, liksom produktionsspecifikation för el (100% från förnybar källa). Av tillgängligheten för drivmedel/laddplatser följer också strategiska avväganden kring vilka drivmedel och motortyper som passar olika trafikslag och typer av trafik. Att framöver använda eldrift i bussar i stadstrafik är välmotiverat, liksom valen av biodrivmedel i annan trafik. DKR Fyrbodal menar dock att elektrifieringen av lokalbussar i första hand bör ske i tätorter som i dag saknar biogasförsörjning. Även delar av trafiken i landsbygderna kan liknas vid stadstrafik – t ex skolbusslinjer där det är många korta sträckor och stopp – varför eldrift kan vara ett alternativ även här. Det är också viktigt att miljökraven inte bidrar till att kollektivtrafiken i landsbygderna försämras.

Strategin lyfter också resonemang kring lokal produktion av biodrivmedel, förnybar el och depåer. I Fyrbodal välkomnar vi strategier som förordar lokalproducerade biodrivmedel, som ligger väl i linje med inriktningen för flera av kommunerna i området – liksom för Hela gröna vägen-projektet. För att gynna det hållbara resandet är det viktigt att utveckla samarbetsformerna mellan de kommunala, regionala och statliga nivåerna, det gäller såväl planering, finansiering som genomförande. Till exempel måste tillgång till, och behov av, efterfrågade drivmedel matcha varandra. Målbilder och styrmedel bör samspela och vara enkla att överblicka. När det gäller lokal produktion av biogas och behoven i framtidens bussflotta, så gör de långa ledtiderna för nya tankningsdepåer att diskussioner med biogasbranschens företrädare (kommuner och bolag) behöver ske i mycket god tid inför omställningen. DKR Fyrbodal menar att framtidens tankningsdepåer för biobränslen och uppställningsplatser för bussar behöver ske ur ett kollektivtrafikperspektiv men också utifrån att kunna matcha lokal produktion, och därmed också arbetstillfällen i Västra Götaland.

Det framgår inte om biogas är ett alternativ för fartygsdrift. DKR Fyrbodal menar annars att Miljö- och klimatstrategin ger en tydlig bild av inriktningen i fordonskraven för framtida trafikupphandlingar av buss-, fartygs- samt tågtrafik (oelektrifierat). Det är mycket bra att fordonen i kollektivtrafiken är en del av ett långsiktigt hållbart transportsystem. DKR Fyrbodal saknar i strategin en inriktning kring "mindre fordon" vilka utgör utbudet i stora delar av vårt geografiska område där regelbunden kollektivtrafik saknas. Även om andelen anropsstyrd trafik är en mycket liten del av det totala utbudet och främst berör resenärer med målpunkter i glest befolkade områden, så behöver den trafiken också ingå i strategin. Det borde dock vara möjligt att komplettera med detta.

Fyrbodal

Remissversionen tar inte upp kollektivtrafikens stora potentiella miljö- och klimatvinst: *Att fler människor väljer att åka med kollektivtrafiken istället för bil.* DKR Fyrbodal menar dock att tydliga fordons- och drivmedelskrav utgör en av flera parametrar som framöver är viktiga för att öka kollektivtrafikens attraktivitet.

DKR Fyrbodal anser att Miljö- och klimatstrategin är en väl genomarbetad, välformulerad och tydlig strategi.

DKR Fyrbodal ställer sig bakom Miljö- och klimatstrategi för kollektivtrafiken i Västra Götaland 2018.

DKR Fyrbodals yttrande över "Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor – med utgångspunkt i de sju diskrimineringsgrunderna"

Fyrbodal har valt att, förutom att diskutera remissförslaget i tjänstemannanätverket och vid DRK, även använda kommunalförbundets kompetens inom "välfärdsområdet" som har en längre erfarenhet av att arbeta med "de sju diskrimineringsgrunderna", mänskliga rättigheter mm. Fyrbodal har också valt att ha dialog med Västra Götalandsregionen under remisstiden kring våra synpunkter.

Under 2017 har ett utvecklingsarbete pågått för att ta fram en Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor, som beaktar de sju diskrimineringsgrunderna. Strategin blir en del av trafikförsörjningsprogrammet för Västra Götaland och ersätter den nuvarande Strategi för funktionshinderanpassning av kollektivtrafiken.

Strategin syftar till få en kollektivtrafik på jämlika villkor utan diskriminering och verkar för att så långt som det går göra det möjligt för fler att resa kollektivt. Strategin omfattar fem åtgärdsområden. För respektive område finns mål definierade.

- Ett fullt tillgängligt prioriterat nät
- Ett gott bemötande till alla resenärer
- Resenärerna ska känna sig trygga i kollektivtrafiken
- Inkluderande kommunikation
- Strategisk planering som utgår från mänskliga rättigheter

DKR Fyrbodal ser mycket positivt på en strategi för en jämlik och inkluderande kollektivtrafik och på ambitionen att vidga det fokus i fysisk tillgänglighet som finns i dagens funktionshinderstrategi. Inriktningen i den nya strategin, liksom tonen i den, är positiv. DKR Fyrbodal väljer att lämna synpunkter utifrån ett antal aspekter vi identifierat under remissarbetet.

Fyrbodal

DKR Fyrbodals övergripande synpunkter
Kollektivtrafiksystemet i Västra Götaland har blivit alltmer komplicerat och idag krävs det betydligt mer av en resenär när hen ska planera sin resa, köpa och använda sitt färdbevis, och ta del av den information som finns före och under resan. De senaste årens inriktning på arbets- och studiependlare har också gjort att systemet riktat in sig på att tillgodose dessa målgrupper och resbehov. Idag utgörs kollektivtrafikresenärerna grovt räknat av två grupper:

- Vaneresenärerna - de som lärt sig och kan systemet.
- De som inte behärskar systemet och därför löser resa för resa eller väljer bort kollektivtrafiken.

Den sista gruppen består av alltifrån sällanresenärer, som löser resa för resa, till de som saknar förmåga eller möjlighet att resa p g a svårigheter eller hinder i kollektivtrafiken - som kan relateras till de sju diskrimineringsgrunderna. DKR Fyrbodal ser strategin som viktig för alla som utifrån diskrimineringsgrunderna inte kan, vill eller vågar resa i dagens kollektivtrafiksystem.

Inkluderande vision
Idag finns en funktionshinderstrategi som systematiskt ökat tillgängligheten i kollektivtrafiken för människor med fysiska funktionshinder. Det är en omfattande process att växla över ifrån den funktionshinderstrategi som finns idag, och utvidga den till att inkludera de nya grupperna i de sju diskrimineringsgrunderna. Västra Götalandsregionen har modet och viljan att påbörja denna process, och kommer att behöva både tid, kunskap och tålamod för att landa i en strategi som pekar ut; riktning, mål och mått. DKR Fyrbodal vill ge Västra Götalandsregionen en eloge för modet och viljan att ta fram en Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor. Den nya strategin har en värderingsgrund som är tilltalande och blir trovärdig när den grundas i mänskliga rättigheter. Steget vidare från en bra och till stor del genomförd strategi kring den fysiska miljön och utformningen är lovvärd, men ger också nya utmaningar och kräver nya förhållningssätt. DKR Fyrbodal ser positivt på viljan att göra kollektivtrafiken inkluderande – men menar att det finns en del kvar i att också göra strategin inkluderande.

Mänskliga rättigheter för personer med funktionshinder
Konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionshinder började gälla i Sverige 2009. Konventionens syfte är att stärka skyddet av de mänskliga rättigheter som personer med funktionsnedsättning har enligt de konventioner som redan finns. Den fokuserar på icke-diskriminering och listar nödvändiga åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna åtnjuta såväl medborgerliga och politiska, som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Det innebär att ett särskilt fokus behöver läggas på just gruppen personer med funktionshinder, även om strategin tar sin utgångspunkt i diskrimineringsgrunderna. Att personer med funktionshinder ska kunna åtnjuta dessa rättigheter faller också på kommunerna genom att t ex samhällsplanera så att fler kan använda en kollektivtrafik på jämlika villkor. DKR Fyrbodal anser att remissutkastet har ett stort fokus på funktionshinder, vilket är

förståeligt relaterat till ovan. Men det utesluter inte behovet av att i strategin förtydliga övriga grupper som nu ska inkluderas.

Synliggör behoven
DKR Fyrbodal menar att strategin behöver synliggöra och tydliggöra de behov som de olika grupperna inom de sju diskrimineringsgrunderna, relaterat till kollektivtrafiken, har. Strategin har på ett kortfattat sätt beskrivit de sju diskrimineringsgrunderna, men lyckas inte tillräckligt koppla hindren i kollektivtrafiken till respektive diskrimineringsgrund.

Ambitionsnivå - skälig anpassning/skäliga åtgärder
Strategin behöver också tydliggöra ambitionsnivån. I Diskrimineringslagen liksom i mänskliga rättigheter används begreppet **skälig anpassning.** Skälig anpassning är nödvändiga och ändamålsenliga ändringar och anpassningar, som inte innebär en oproportionerlig eller omotiverad börda när så behövs i enskilt fall för att säkerställa att personer med t ex funktionsnedsättning på lika villkor som andra kan åtnjuta mänskliga rättigheter. Tydlighet kring en skälig anpassning innebär att beskriva vad som är genomförbart – samt vilka risker/hinder/behov det är som kollektivtrafiken kan och ska undanröja. Men också vad kollektivtrafiken inte kan genomföra. Finns det t ex strategier för att beakta *Religion och annan trosuppfattning* i kollektivtrafiken, så bör detta anges i strategin. Detsamma gäller motsvarande om det inte finns strategier, utan att det kan anses att en skälig nivå redan finns. DKR Fyrbodal menar att strategin behöver bli tydligare med vad som är en skälig anpassning – och nivån på vad som är genomförbart.

Bemötandeaspekten behöver breddas
DKR Fyrbodal menar att strategin behöver bli tydligare kring avsikten med bemötandeaspekten. Om bemötande är en viktig aspekt i Strategi för funktionhinderanpassning, så bör den också ha en stor plats i Kollektivtrafik på jämlika villkor. Bemötande blir en betydligt mer komplex fråga när utgångspunkten är de sju diskrimineringsgrunderna, och därför desto viktigare att förtydliga. Västtrafiks kundlöfte om "ett gott bemötande" finns och fungerar idag – men innebörden av bemötande behöver fördjupas och breddas till att kunna bemöta olika människor i kollektivtrafiken på delvis olika sätt. Vad skulle t ex krävas av personal som möter människor som omfattas av någon av de sju grupper som strategin tar sin utgångspunkt i? Strategin behöver peka ut riktningen för hur de i framtiden ska kunna bli bemötta på ett respektfullt och icke-diskriminerande sätt. Även här behöver strategin tydliggöra ambitionsnivån kring bemötande.

Information och kommunikation
Strategin behöver skilja på information (inte sällan varumärkesanpassad) och kommunikation. Information måste ju kommuniceras på olika sätt beroende på människors kommunikationssätt och kommunikationsförmåga. I en inkluderande strategi där utgångspunkterna är de sju diskrimineringsgrunderna behöver detta tydliggöras. I mänskliga rättigheter omnämns att människor med funktionshinder har rätt att använda kommunikationsformer som de själva valt. Strategin behöver därför peka ut riktningen och ambitionsnivån för vilka kommunikationsformer som de olika grupperna behöver. Strategin behöver också bli tydligare kring vilka behoven av information och service i tillgängliga och

Fyrbodal

användbara format är, och som behövs för personer med olika sätt att förstå och kommunicera. Vid störningar mångdubblas behovet av information hos resenärerna, vilket ställer stora krav på kanaler som ska förmedla informationen och personal som ska kommunicera. Alla inser vikten av information och att den förmedlas så att den når så många som möjligt. Inte minst viktigt är detta vid trafikstörningar. Här är det extra viktigt att också samordningen mellan olika aktörer, särskilt på en stor anläggning som Göteborgs central, fungerar. Det är därför bra att störningshantering lyfts fram som ett viktigt utvecklingsområde ur trygghetsaspekten. Tryggheten, och kunskap om den upplevda tryggheten i tid och rum, behöver analyseras vidare för att kunna peka på åtgärder. Här finns ambitionerna om en bättre störningshantering för resenärer som har "svårt att bearbeta, tolka och förmedla information" vilket är bra. Strategin behöver dock peka på fler inriktningar kring kommunikation med människor med kognitiv svikt.

Sammanfattande reflektion kring remisserna

DKR Fyrbodal lämnar yttranden på två remisser som visar på bredden i dagens arbete med framtidens kollektivtrafik. Det finns stora skillnader i att utforma strategier kring fordon och drivmedel jämfört med en strategi för att främja en jämlik kollektivtrafik. Gemensamt är dock att det behövs tydlighet för att strategierna ska kunna effektueras i upphandlingar, utformning och utbildningar – så att önskad förändring uppnås.

DKR Fyrbodal anser att Miljö- och klimatstrategin har den tydligheten.

DKR Fyrbodal anser att strategin Kollektivtrafik på jämlika villkor behöver kompletteras med tydligare avgränsningar, inriktning kring behov och hinder, samt tydligare kopplingar kring hur dessa leder till förändring för de grupper som nu avses. Strategin behöver bli tydligare för att ta klivet vidare ifrån att i många stycken vara en vision.

Strategin är viktig och angelägen, men området "sju diskrimineringsgrunder" är också nytt för många tjänstemän inom kollektivtrafikområdet. Detta gör att såväl remissarbetet som det kommande implementeringsarbetet behöver arbetas med på andra sätt än de traditionella. I Fyrbodal har vi, ifrån både kommuner och kommunalförbund, valt att involvera fler kompetenser än DKR-tjänstemännen. Det är positivt att bredda kunskapsbasen men den här typen av remisser skulle vinna på ett annat förfarande, t ex workshops. VGR behöver därför också överväga hur strategin ska implementeras – inte minst vad gäller kommunernas roll i att få fler människor att kunna och våga resa i en kollektivtrafik på jämlika villkor.

För DKR Fyrbodal

Martin Carling
Ordförande DKR Fyrbodal

← ÅVS ←

ÅR 1–3	ÅR 4–6	ÅR 7–12
FÖRSLAG TILL BYGGSTART	FÖRSLAG TILL FÖRBEREDELSER FÖR BYGGSTART	BRISTER

Namngivna objekt

160 Säckebäck-Varekil

161 Rotvik-Bäcken

Prioriterade brister för ÅVS

161 Bäcken-Skår (2019)

172 Stora Bön-Skallsäter (2019)

171 Gläborg-Kungshamn (2020+)

173 Färgelanda-Frändefors (2020+)

Bristlistan Fyrbodal

Fyrbodal

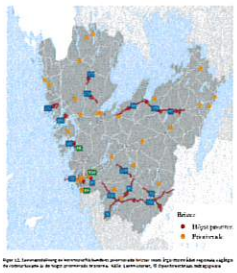

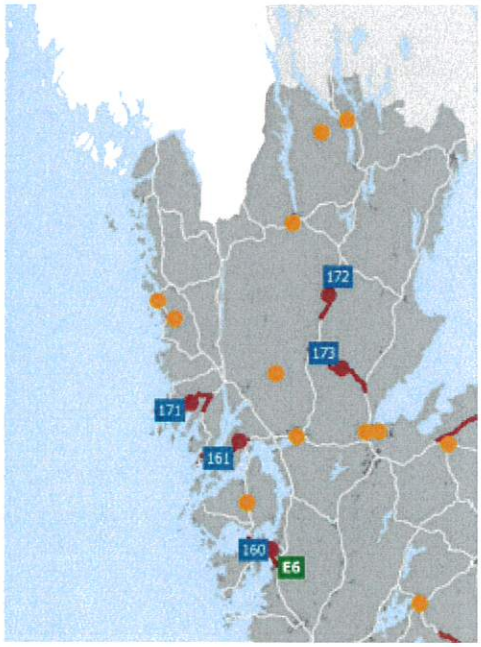

Fyrbodals Bristlista väg

1. Väg 161 Uddevalla – Lysekil.
2. Väg 172 Stora Bön – Skallsäter
3. Väg 171 Gläborg – Kungshamn
4. Väg 173 Färgelanda – Frändefors.
5. Väg 164 Åmål – Strömstad. Etapp 2
6. Väg 44 / 161 Lysekil – Götene.
7. Väg 2115 Dals Ed, Hökedalen. Ny förbifart
8. Väg 914 Kville – Tanumshede
9. Väg 924 Ellenö – Munkedal.
10. Väg 2206 Bengtsfors – Halden
11. Väg 172 Bengtsfors – Årjäng
12. Förbifart Grebbestad
13. Koppling mellan Orust och E6
14. Fast förbindelse över Gullmarn

Fyrbodal

Väg 161 Rotvik – Bäcken
Åtgärder: **Standardhöjning, Trafiksäkerhet och framkomlighet**

Upphävt fastställelsebeslutet av vägplanen – en sträckan på ca 4 km. "anses inte tillräckligt utrett 80-alternativ – steg 3-åtgärd i befintlig sträckning".
Konsekvens: Trafikverket behöver skapa en ny lokaliseringsstudie (första steget i ny vägplan) med ett 80-alternativ i befintlig sträckning, som behöver processas (samråd m m).

Väg 161 Bäcken – Skår
Åtgärder: **Standardhöjning, Trafiksäkerhet och framkomlighet**Status:
ÅVS föreslås prioriteras 2019

Fyrbodal

Fyrbodal har fått frågan om ställningstagande ifrån regionen (som suttit i möte med Trafikverket).

Förslaget är att vi delar VGR:s ställningstagande att:

1. Komplettera utredningen för Rotvik – Bäcken enligt regeringens önskemål och skicka in för nytt beslut.

2. Påbörja åtgärdsvalsstudien för Bäcken – Skår med anpassning till ett par olika varianter för hur Bäcken – Rotvik kan komma att utvecklas.

Fyrbodal

Hej!

Efter att handlingarna för utbyggnad av väg 161 delen Rotvik – Bäcken har legat hos regeringen för ställningstagande kom i somras ett beslut. I korthet innebär beslutet att regeringen vill att Trafikverket gör en mer utförlig beskrivning av alternativet med en utbyggnad av delen Rotvik - Bäcken för hastigheten 80 km/h.

Efter samråd med Trafikverket har vi nu fått beskedet att detta innebär att projektet kommer förlängas med ca 1,5 år. Man kommer att få komplettera handlingarna enligt önskemål och frågan behöver prövas igen för att till slut få ett beslut om vidare hantering.

Samtidigt finns det i den nyligen beslutade regionala infrastrukturplanen där Västra Götalandsregionen i samråd med Fyrbodals kommunalförbund prioriterat nästa etapp Bäcken – Skår som brist och är nu aktuell för att utredas. Denna sträcka påverkas naturligtvis av hur sträckan mellan Bäcken och Rotvik utformas. Vi ser dock att detta trots allt kan utredas utifrån att det kan bli lite olika lösning för delen Bäcken-Rotvik. Ett alternativ är att man skulle tänka sig att utredningen skulle omfatta hela sträckan Skår – Rotvik för att på så sätt kunna studera eventuella anpassningar ur ett 4-stegsperspektiv mer utifrån en helhet. Med en sådan större AVS skulle tiden för delen Rotvik – Bäcken förlängas med ytterligare 1,5 år.

Västra Götalandsregionens tjänstemän ser inte att uppdraget som givits genom beslutad regional transportinfrastrukturplan har ändrats. Vi ser att objektet Rotvik – Bäcken fortsatt skall slutföras enligt uppdrag dock med en tidsförskjutning. VGR ser inte heller att åtgärdsvalsstudien för delen Bäcken – Skår behöver skjutas i tid men att den kan behöva utföras med ett par olika scenarier för hur delen Bäcken – Rotvik kan komma se ut.

Västra Götalandsregionens tjänstemän vill stämma av med Fyrbodals kommunalförbund att vi tolkat situationen och uppdraget rätt och skulle uppskatta om ni kan bekräfta vårt ställningstagande enligt nedan:

Komplettera utredningen för Rotvik – Bäcken enligt regeringens önskemål och skicka in för nytt beslut.

Påbörja åtgärdsvalsstudien för Bäcken – Skår med anpassning till ett par olika varianter för hur Bäcken – Rotvik kan komma att utvecklas.

Fyrbodal

Kulturstrateg Ida Svanberg

Tjänsten medfinansieras av Västra Götalandsregionen.

Huvudsyfte

- stärka kommunernas arbete med befintliga kulturaktörer.
- utveckla befintliga och skapa nya nätverk och strukturer som länkar samman kommuner, kulturliv, näringsliv och civilsamhälle.
- vara en länk mellan lokal och regional nivå, samarbeta med koncernavdelningen
- stödja civilsamhället och det fria kulturlivet
- redovisa projekt och tillväxtmedel till KUN och Fyrbodals Kommunalförbunds Direktion
- utgöra en resurs för pågående och nya kulturplaner i VGR

Fyrbodal

Britt Ignell

- Konstnärsporträtt

Fyrbodal

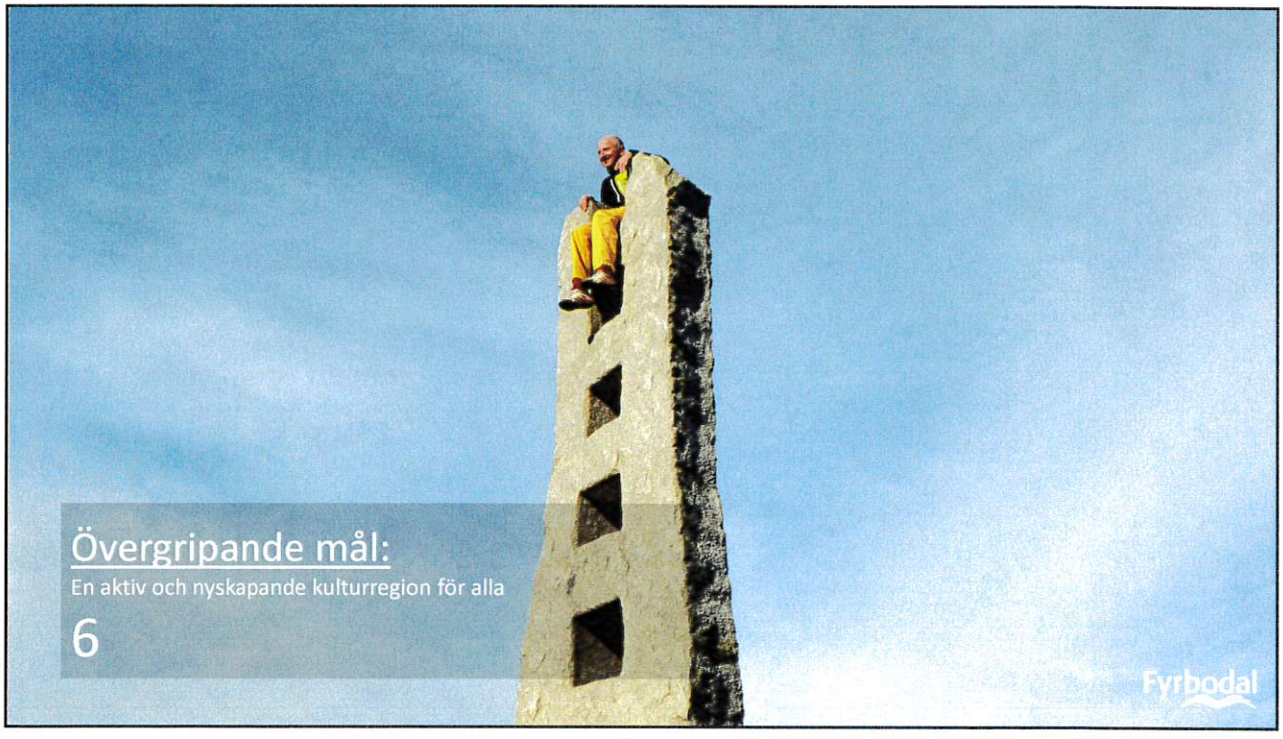

6. En aktiv och nyskapande kulturregion för alla

2018

Strategi 1: Öka kunskapen om kopplingen mellan kommuners attraktivitet och kultur.

Strategi 2: Öka kunskapen om kultur som innovationsdriven tillväxtfaktor.

Strategi 3: Främja ett närmare samarbete mellan kultur och näringsliv.

Strategi 4: Skapa strukturella möjligheter via samverkan till kulturaktiviteter genom ökad tillgänglighet, för alla åldrar.

Strategi 5: Driva en effektiv hantering av tillväxtmedel

Fyrbodal

6. En aktiv och nyskapande kulturregion för alla

2019

Strategi 1: Öka kunskapen om kopplingen mellan kultur och kommuners attraktivitet

Strategi 2: Öka kunskapen om kultur som innovationsdriven tillväxtfaktor

Strategi 3: Främja kulturföretagande

Fyrbodal

Kulturprojekt i Fyrbodal

Årlig budget tillväxtmedel
1 milj kr från Västra Götalandsregionen
1 milj kr från Fyrbodals kommunalförbund

VG 2020 En region som syns och engagerar
4.1.1. Främja en aktiv och nyskapande kulturregion
4.1.2. Utveckla VG som en plats där unga möts, främja ungdomskulturen
4.2.2. Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen

Överenskommelse mellan VGR & Fyrbodal
* Stärka den delregionala kulturella infrastrukturen
* Beröra flera kommuner, ge delregionalt mervärde
* Stärka samverkan mellan kultur och övriga tillväxtområden
* Användas till projekt och förstudier inom KN fem strategiska områden

Fyrbodals genomförandeplan & verksamhetsplan

Fyrbodal

Exempel på kulturprojekt

Uddenskulptur

Landet mitt emellan

Geoparken Platåbergens landskap

Hopp körprojekt

Unga värdar på småskaliga besöksmål

Slöjdtrukk

Vi byter skulpturer med varandra

Muralmåleri lyfter kvinnor på östra Orust

Urban Platsinnovation

Kulturkollo

Fyrbodal

Attraktiva kommuner – verktyg för utveckling

Årets tema: "Vem ska bestämma vilken konst vi ska ha? Om armlängds avstånd och medborgardialog"

Pontus Björkman, Konstnärernas Riksorganisation (KRO)
Susanna Dahlberg, Regionteater Väst
Joakim Forsemalm, Radar arkitektur & planering
Petra Johansson, Art Inside Out (Region Halland)
Joanna Sandell, Södertälje Konsthall

Moderator David Karlsson, Nätverkstan

Kostnadsfritt seminarium!
Tisdag 13 november 9-16
Folkets Hus, Trollhättan

Inbjudna: förtroendevalda, tjänstepersoner, konstnärer, arkitekter, fastighetsägare i Fyrbodal

Anmälan! www.fyrbodal.se/attraktiva2018

Fyrbodal

Ny regional kulturplan 2020-2023

- **Filmen med svensk text**

Fyrbodal

Regionövergripande styrande dokument

Ny regional kulturplan 2020-2023

Det ska bli ett mer övergripande kulturpolitiskt, strategiskt dokument med prioriteringar för fyra år.

Samråd med institutioner, organisationer, civila samhället, fria kulturlivet, kommunernas förvaltningschefer m fl.

Delregional kulturdialog den 22 november i Vänersborg. Kulturnämnden bjuder in förtroendevalda och förvaltningschefer.

Remissrunda enligt Regionstyrelsen april 2019

Beslut under hösten 2019 i KUN, RS, RF.

1 november 2019 lämnas strategin över till Kulturrådet.

Fyrbodal

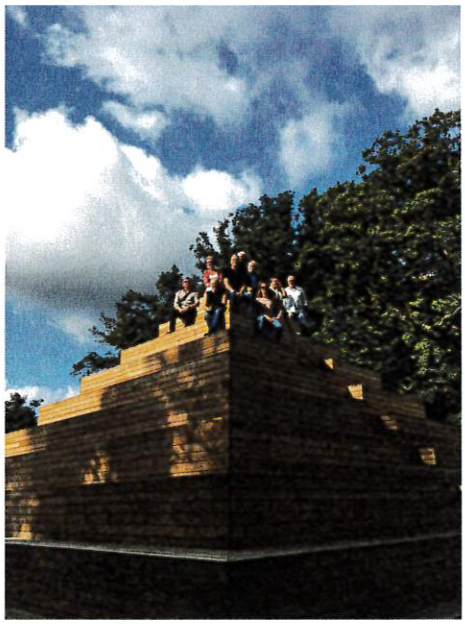

Fyrbodal

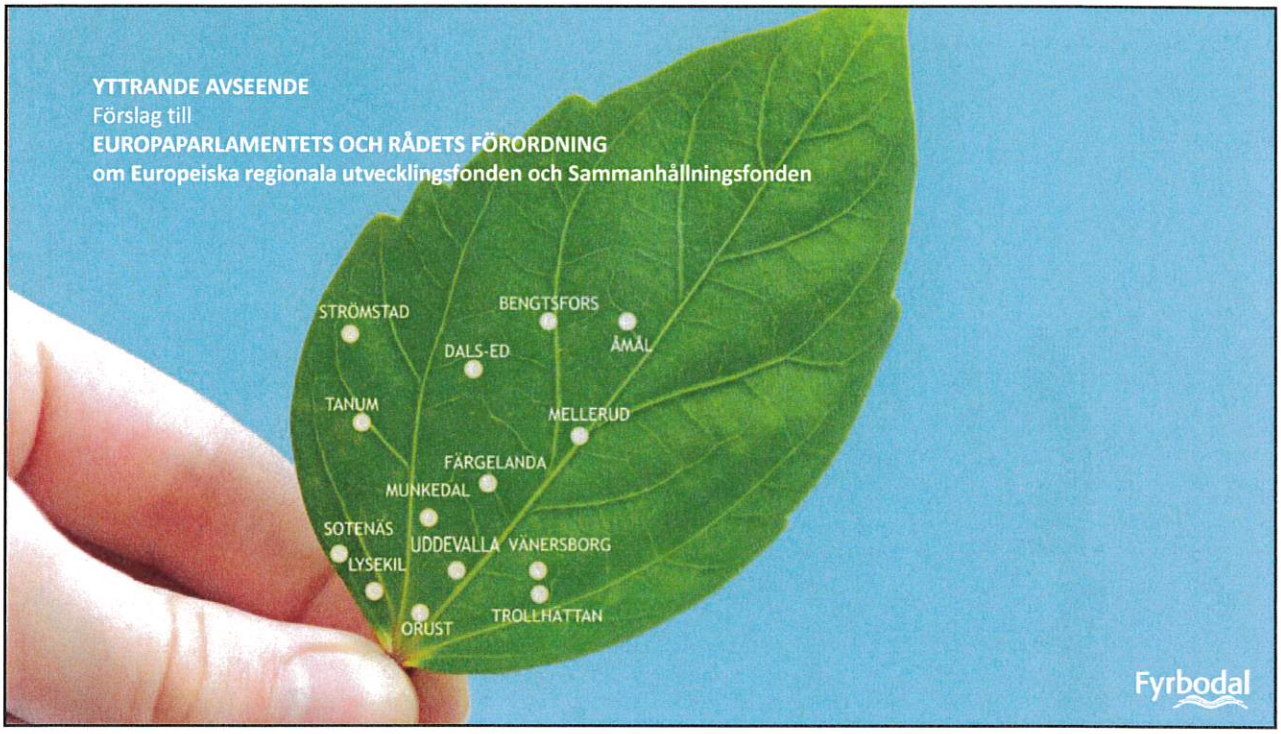

Fyrbodal kommunalförbunds remissvar på sammanhållningspolitiken

Fyrbodals kommunalförbund har getts möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser och förordningar för ovan nämnda fonder genom **Västra Götalandsregionen.**

Tyngdpunkten i remissvaret avser de gemensamma bestämmelserna liksom förslagen till förordningar för **Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiskt territoriellt samarbete** men innehåller också synpunkter och önskemål om **finansiella regler**. Yttrandet är **ett inspel till regeringens förhandlingar med övriga medlemsstater och kommissionen**. Synpunkterna är därmed dels av allmän karaktär dels på artikelnivå. De svar som lämnas utgår ifrån SKL:s remissvar och tar avstamp i Fyrbodal som geografi.

Fyrbodal

Remissvar genom VGR

- Tillsatt en regional arbetsgrupp bestående av VGR, Skaraborg, Sjuhärad, GR, Fyrbodal och Halland.
- Hösten 2018 – Förhandlingar och rådsmöten
- Budgeten beslutas 9 maj 2019.

Fyrbodal

5 grundläggande huvudprinciper 2021-2027

- Större fokus på europeiskt mervärde
- Mer anpassad och transparent struktur
- Mindre byråkrati för stödmottagarna
- Större flexibilitet
- Ökat resultatfokus

Fyrbodal

Remiss (1)

- 5 juli – 12 september
- Innehåll
  - Förslag om gemensamma bestämmelser CPR (Common Provision Regulation)
  - Europeiska regionala utvecklingsfonden
  - Europeiska socialfonden+
  - Sammanhållningsfonden
  - Europeiska havs- och fiskerifonden
  - Mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang
  - Asyl- och migrationsfonden
  - Fonden för inre säkerhet
  - Instrumentet för gränsförvaltning och visering

Fyrbodal

Fem politiska mål presenteras i CPR

- Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling
- Ett grönare och koldioxidsnålare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, klimatanpassning, riskförebyggande och riskhantering
- Ett mer sammanlänkat Europa genom förbättrad mobilitet och regional IKT-konnektivitet
- Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter
- Ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av stads-, landsbygds- och kustområden och lokala initiativ

Fyrbodal

Sammanhållningspolitiken

"...ska moderniseras och stärkas"?

BUDGET in EUR million & current prices	MFF 2014-2020 (nuvarande)	MFF 2021-2027 (förslag)
ERUF (totalt)	279 991	226 308
ERUF, investment in growth and jobs	*≈268199*	215 172
Territoriell sammanhållning	10 229	9500
Ytterst randområden och glest befolkade områden	1 563	1 637
ESF + (inkl. Employment & social innovation; Health)		101 174
ESF	83 962	100 000

Fyrbodal

Europeiska regionala utvecklingsfonden

- Ökad tematisk koncentration på nationell nivå 85% till politiska mål 1 & 2
- Stark koppling till smart specialisering
- Två horisontella mål: Administrativ kapacitet, samarbete mellan regioner och gränser
- Utbildning och livslångt lärande är nytt
- 6% till hållbar stadsutveckling + Europeiska stadsinitiativet
- Max 40% finansiering från EU

Fyrbodal

Europeiska socialfonden+

- Stark koppling till den sociala pelaren och europeiska planeringsterminen
- Saknar hänvisning till regioner – men upp till medlemsstaten
- Egen budgetlinje, är det ett problem?
- Striktare regler på vad man kan få stöd för
- 25% till social inkludering (socio-ekonomisk integrering)

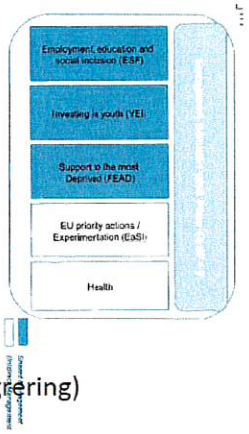

Fyrbodal

Interreg – vad ändras?

- Budget minskas med ca 12%
- Högsta medfinansieringsgrad sänks (från 85% till 70%)
- Mer fokus på institutionellt samarbete
- Nya komponenter: Samarbetet vid sjögränser kommer att ingå i ”transnationellt samarbete och havssamarbete”
- Alla program samt fördelning av resurser kommer presenteras i genomförandeakt från KOM

Fyrbodal

Sammanfattning remissvar

Tillstyrker kommissionens förslag i följande punkter:

- Gemensamt ramverk för flera fonder
- Förenklingsåtgärder ansökan + utbetalning
- Ökad flexibilitet
- Möjligt att föra över medel mellan fonderna
- Minskning från 11 till 5 tematiska mål
- Budget för 5 + 2 år
- Interreg utökas till hela VG
- Fokus på stadsutveckling 5-6% (stadsbegreppet?)

Fyrbodal

Sammanfattning remissvar forts.

Pekar på avsaknad av eller brister inom:

- Den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i det gemensamma ramverket.
- Schablonerna ska överensstämma med hur kostnaderna ser ut i verkligheten.
- Regionernas roll behöver tydliggöras.
- Skapa möjligheter att arbeta utifrån regionens resurser och utmaningar
- Tydliggöra definitionen stad.
- Landsbygdsperspektivet behöver förändras och ses som möjligheter till tillväxt. Bygger på linjärt tänkande.
- Förändringen i Interregprogrammet där enbart landsgräns gäller. ÖKS?

Fyrbodal

I ett längre perspektiv

- Enligt förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska RUS:en "ligga till grund för strukturfondsprogrammens mål inom tillväxt och sysselsättning och territoriellt samarbete"

Fyrbodal

Fyrbodal

2018-09-05

YTTRANDE AVSEENDE

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING
om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden

Samhällsutvecklingsavdelningen
Anna Lärk Ståhlberg

Yttrandet har samordnats inom
Samhällsutvecklingsavdelningen,
Välfärdsavdelningen och stab.

Yvonne Samuelsson
Karin Jansson
Kent Javette
Per Hasselberg
Ann Palmnäs
Cecilia Sandberg
Christel Thuresson
Karin Stenlund
Thomas Boström
Titti Andersson
Krister Olsson

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska Socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden. Förslag om finansiella regler för dessa fonder liksom specifika förordningar för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrument för gränsförvaltning och visering. De fondspecifika förordningsförslagen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden+, Asyl- och migrationsfonden (Amif), Fonden för inre säkerhet och Europeiska Havs- och fiskerifonden liksom särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete och en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i gränsöverskridande sammanhang.

SAMMANFATTNING

Fyrbodals kommunalförbund har getts möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser och förordningar för ovan nämnda fonder genom Västra Götalandsregionen. Tyngdpunkten i remissvaret avser de gemensamma bestämmelserna liksom förslagen till förordningar för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiskt territoriellt samarbete men innehåller också synpunkter och önskemål om finansiella regler. Yttrandet är ett inspel till regeringens förhandlingar med övriga medlemsstater och kommissionen. Synpunkterna är därmed dels av allmän karaktär dels på artikelnivå. De svar som lämnas utgår ifrån SKL:s remissvar och tar avstamp i Fyrbodal som geografi.

1. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser

Avser Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska Socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden liksom finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrument för gränsförvaltning och visering (CPR) (COM(2018) 375 + Bilaga 1-22).

Fyrbodals kommunalförbund välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder, förenklingsåtgärder som ökad flexibilitet att göra ändringar i programmen utifrån förändrade omvärldsfaktorer liksom en möjlighet att föra över medel mellan fonderna samt att ha möjlighet att använda både faktiska redovisade kostnader, klumpsummor och schabloner. Fyrbodals kommunalförbund saknar dock den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i det gemensamma ramverket vilket är en viktig del i regional utveckling och särskilt inom Fyrbodalregionen med många små landsbygdskommuner.

Fyrbodals kommunalförbund uppmanar regeringen att verka för en tydligare integrering mellan regionala utvecklingsfonden och jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i genomförandet då Fyrbodals geografi till stora delar består av skärgård och landsbygd och bör uppfattas som en del av regional utveckling. Det är därför av stor vikt att de båda finansieringsinstrumenten så långt som möjligt samordnas. Västra Götalandsregionens analysenhet har genom pågående arbete med att ta fram en rapport med arbetstitel "Styrkeområden och resursbaser i Fyrbodal" påvisat att delregionen Fyrbodal har stor tillväxtpotential tack vare de resursbaser och styrkeområden som finns i form av marina och maritima näringar, gröna näringen i form av skoglig bioekonomi, växande besöksnäring och fordon- och rymdindustri samt den tillverkande industrin. Många av de små och medelstora företagen verksamma inom dessa näringar finns i skärgården och landsbygden.

Fyrbodals kommunalförbund har liksom kommissionens konstaterat att tunga revisions- och kontrollkrav och bristen på flexibilitet har försvårat effektivt genomförande av fonderna. Även mycket långa handläggningstider och utbetalning av EU-medel ställer till problem med vilka som kan vara delaktiga i genomförande av programmen. Fyrbodals kommunalförbund vill **särskilt trycka på vikten** av en snabbare hantering och utbetalning av EU-medel och förenklingsåtgärder som exempelvis mindre administration, enklare redovisningsrapporter samt högre tillit, vilket leder till att EU-medlen används till det som de har avsikt att göra och inte till kontroll och administration.

Fyrbodals kommunalförbund ser även det som viktigt att schablonerna överensstämmer med hur det ser ut i verkligheten och kan justeras under programperioden. Som det är i nuvarande programperiod har schablonerna i

exempelvis ESF varit så lågt satta att de inte är förenliga med hur lönenivåerna ser ut på arbetsmarknaden. Detta har föranlett att projektägare antingen fått gå in med egna medel för att bekosta mellanskillnaden eller så har oerfarna/mindre erfarna projektledare/delprojektledare som accepterat ESF:s låga lönenivåer anställts. Fyrbodals kommunalförbund föreslår att programmen i första hand ska utgå från faktiska lönekostnader, vilket fungerat bra i andra EU-program.

Fyrbodals kommunalförbund ser positivt på att de elva tematiska mål som varit utgångspunkt för fonderna i den innevarande budgetperioden minskats till fem politiska mål. Minskningen gör det lättare att inordna framtida projekt i rätt kategori. I nuvarande programperiod har det varit svårt att renodla projekten till en av de elva kategorierna. Utmaningen med det har lett till att intressanta möjligheter till utveckling inom andra områden än i den kategori som projekten inordnats i har tappats bort.

Fyrbodals kommunalförbund ser positivt på kommissionen förslag att de första fem åren i budgetperioden ska planeras initialt och att de sista två åren i budgetperioden kommer att planeras efter en djupgående halvtidsöversyn. Förbundet ser att åtgärden gör det möjligt att programmet blir mer flexibelt och kan ta hänsyn till vad som händer i omvärlden.

Fyrbodals kommunalförbund är positiv till en fortsättning av partnerskap för att genomföra fonderna, som bygger på flernivåstyre och delaktighet från såväl den lokala och regionala politiska nivån som civilsamhället och arbetsmarknadens parter. I Västra Götaland behöver den delregionala nivån också medverka, då den har en närmare koppling till den lokala nivån än vad regionen har.

Kommissionen har som förslag att sänka EU-finansieringsgraden för den kategori medlemsstater där Sverige ingår till högst 40 procent. Fyrbodals kommunalförbund anser i första hand att finansieringsgraden ska höjas till den dagens program har, i andra hand kompensera bortfallet i motsvarande grad i de nationella anslagen för regional tillväxt för att även fortsättningsvis kunna fullfölja viktiga satsningar.

Fyrbodals kommunalförbund välkomnar särskilt ett förenklat tillvägagångssätt när det gäller lokalt ledd utveckling, inbegripet möjligheten att utse en samordnande fond.

I förslaget framgår att kommissionen ska framföra sina synpunkter inom tre månader efter det att medlemsstaten har lämnat in programmet. Sedan ska medlemsstaten se över programmet med beaktande av kommissionens synpunkter. I detta sammanhang önskar Fyrbodals kommunalförbund att berörda regionerna/delregionerna tillåts att ge synpunkter innan en slutlig dialog sker med kommissionen om innehållet i programmen.

På detaljnivå vill Fyrbodals kommunalförbund påpeka att det skulle förenkla om man använde samma enhetskostnader för PO1 som man använder i PO2 gällande Socialfonden. Samt att schablon används för löneökning för fleråriga projekt.

Det är också av vikt att personal inom projektet bör få del av samma villkor som övriga arbetsmarknaden. Inte minst för att hitta kompetent personal att uppnå effektiva och lyckade projekt.

En gemensam tolkning av regelverk oavsett fond skulle öka tryggheten och den administrativa bördan för både projektägare och förvaltande myndighet. Gemensamma budgetposter, redovisningssystem och rapportmallar för samtliga fonder skulle också underlätta för båda parter.

2. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (COM(2018) 372 final)

För unionens landsbygder, glesbygder och havs- och kustområden är både Sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken (Landsbygdsprogrammet) av stor vikt. Det är viktigt att de olika programmen drar åt samma håll och att vi lokalt kan dra nytta av de olika programmen på ett smart sätt. Förslaget till förordning innebär bland annat ett utökat fokus på hållbar stadsutveckling. 6 procent av Erufs resurser föreslås öronmärkas till detta ändamål, att jämföra med 5 procent under nuvarande budgetperiod. Då stadsbegreppet inte är tillräckligt tydligt definierat önskar Fyrbodals kommunalförbund att dels begreppet tydliggörs, och dels att den extra avsatta procenten öronmärks till mindre städer med betydelse för regional tillväxt.

Synpunkter på artikelnivå

Artikel 3 Tematisk koncentration

SKL stödjer kommissionens förslag om tematisk koncentration, där Sverige föreslås **lägga 85 procent av resurserna på målet** "Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling", som innefattar insatser för att a) förbättra forsknings- och innovationskapaciteten, b) säkra nyttan av digitalisering, c) förbättra de små- och medelstora företagens konkurrenskraft och d) utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap **och målet** "Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa", som innefattar insatser för att a) främja energieffektivitetsåtgärder, b) främja förnybar energi, c) utveckla smarta energisystem, d) främja anpassning, riskförebyggande och motståndskraft mot katastrofer i samband med klimatförändringen, e) främja en hållbar vattenförvaltning, f) främja övergången till en cirkulär ekonomi och g) att främja biologisk mångfald och grön infrastruktur i stadsmiljöer liksom att minska utsläppen.

Fyrbodals kommunalförbund stödjer kommissionens förslag men vill dock påpeka att det är väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på

målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån regionala förutsättningar och behov."

Artikel 5

I förslaget framgår det att de övergripande principerna i artikel 3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och i artikel 10 i EUF-fördraget, inklusive subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i artikel 5 i EU-fördraget, **bör** respekteras vid genomförandet av Eruf och Sammanhållningsfonden, med beaktande av Europeiska unionens stadgar om de grundläggande rättigheterna. Medlemsstaterna **bör** även respektera skyldigheterna i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och säkerställa tillgänglighet i enlighet med artikel 9 i den konventionen och den unionslagstiftning som harmoniserar tillgänglighetskraven för produkter och tjänster. Medlemsstaterna och kommissionen **bör** sträva efter att undanröja ojämlikhet och främja jämställdhet mellan kvinnor och män och integrera ett genusperspektiv, samt bekämpa diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Fonderna får inte stödja åtgärder som bidrar till någon form av segregering. Målen för Eruf och Sammanhållningsfonden **bör** eftersträvas inom ramen för hållbar utveckling och unionens arbete för att bevara, skydda och förbättra miljöns kvalitet i enlighet med artiklarna 11 och 191.1 i EUF-fördraget, med hänsyn till principen att förorenaren betalar. För att skydda den inre marknadens integritet bör insatser som gynnar företag uppfylla bestämmelserna om statligt stöd i artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget.

Fyrbodals kommunalförbund vill att ordet "bör" ändras till "ska" för att skapa tydlighet i de horisontella kriterierna. Förbundet önskar också att det blir tydligt att de som söker medel ur fonderna måste beskriva hur projekten ska arbeta med dessa och sätta mätbara mål på dem.

Artikel 6

Undantag från tillämpningsområdet för Eruf och Sammanhållningsfonden
(e)Investeringar i flygplatsinfrastruktur, utom i de yttersta randområdena.

Fyrbodals kommunalförbund invänder mot undantaget e) i artikel 6 om Eruf då Trollhättan/Vänersborgs flygplats spelar en viktig roll i den delregionala infrastrukturen. Flygplatsen arbetar medvetet med omställningen till att bli fossiloberoende och undantaget skulle innebära ett hinder att stötta den positiva utvecklingen.

Artikel 17

"Eruf bör bidra till att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i unionen och till att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna, inklusive i dem som står inför utmaningar till följd av åtagandena om minskade koldioxidutsläpp. Erufs stöd inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt bör därför koncentreras till unionens viktigaste prioriteringar i linje med de politiska mål som fastställts i förordning (EU) 2018/xxx [new CPR]. Stöd från Eruf bör därför koncentreras till de politiska målen

"Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling" och "Ett grönare och koldioxidsnålare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, klimatanpassning, riskförebyggande och riskhantering". Den tematiska koncentrationen bör nås på nationell nivå och utrymme för flexibilitet ges på de enskilda programmens nivå och mellan de tre grupperna av medlemsstater som bildats utgående från deras respektive bruttonationalinkomst. Metoden för att klassificera medlemsstaterna bör dessutom fastställas i detalj, med beaktande av den särskilda situationen i de yttersta randområdena."

Fyrbodals kommunalförbund välkomnar den tematiska koncentrationen som ska uppnås på nationell nivå men vill betona vikten av att regioner och eller delregioner får möjlighet att arbeta utifrån sina resursbaser och styrkeområden. I Fyrbodal är besöksnäringen en snabbt växande näring som behöver stöd och hjälp i att växa hållbart. Bohuslän invaderas av turister under sommaren vilket ställer stora krav i underhållet och utvecklingen av infrastruktur och kollektivtrafik. Om inte stöd ges minskar förutsättningarna att nå uppsatta miljömål.

SKL skriver det som att landsbygdsutveckling enbart ska ske via *europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling*. De tar inte in landsbygdsutveckling i sina synpunkter på ERUF. Det tycker Fyrbodals kommunalförbund att man ska göra. Artikel 9 innefattar Hållbar stadsutveckling men inget om landsbygd eller mobilitet på landsbygd. Därför är det av yttersta vikt att Västra Götalandsregionen får med ett yttrande om hållbara gods- och persontransporter (både land och sjöfart) på och till/från landsbygd inklusive kopplingen till Norge.

Artikel 20

Transeuropeiska transportnät i enlighet med förordning (EU) nr 1316/2013 ska även i fortsättningen finansieras med medel från Sammanhållningsfonden genom såväl delad som direkt förvaltning inom ramen för Fonden för ett sammanlänkat Europa.

Fyrbodals kommunalförbund välkomnar satsningen då fonden behövs för att möjliggöra utvecklingen av megaregionen Western Scandinavia som OECD pekat ut under 2017/2018. För Fyrbodal är förbindelsen till Norge särskilt viktig att få till på ett bra sätt både för person- och godstransporter.

Artikel 25

"Inom ramen för begreppet "hållbar stadsutveckling" anses det nödvändigt att stödja integrerad territoriell utveckling för att mer effektivt tackla de såväl ekonomiska, miljö- och klimatmässiga som demografiska och samhälleliga utmaningar som påverkar stadsområdena, inbegripet funktionella stadsområden, samtidigt som behovet av att främja kopplingar mellan stad och landsbygd ***beaktas****. Kriterier för urval av stadsområden där integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling ska genomföras, och vägledande belopp för dessa åtgärder, bör fastställas i programmen inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt, och ett minimimål på 6 % av Eruf-medlen som tilldelas på nationell nivå bör gå till detta ändamål. Det bör även*

fastställas att denna procentandel bör respekteras under hela programperioden när anslag överförs mellan prioriteringar i ett program eller mellan program, inklusive vid halvtidsöversynen."

Fyrbodals kommunalförbund tycker att ordet **beaktas** är för passivt. Det behöver bli tydligare att kopplingar mellan stad och landsbygd är av vikt och kommer att prioriteras. Det måste också framgå vad man menar med kopplingen.

Begreppet stad behöver också definieras så att det blir tydligt vilka städer som kan söka medel ur fonden eller vara med i stadsutvecklingsprojekt. I Fyrbodal är städerna Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg viktiga tillväxtmotorer för området.

Artikel 174

"I artikel 174 anges att särskild hänsyn ska tas till landsbygdsområden, områden som påverkas av strukturomvandlingar och regioner med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar. De senare omfattar de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, ö-regioner, gränsregioner och bergsregioner."

Fyrbodals kommunalförbund anser att denna formulering speglar ett mycket negativt perspektiv på STAD - LAND där landsbygder, gränsregioner, ö-regioner och nordligt placerade platser automatiskt anses sakna fördelar och ha sämre framtidsutsikter än andra regioner. Följaktligen anser man med stor sannolikhet att sydligt placerade storstadsregioner har goda framtidsutsikter. Med denna utgångspunkt riskerar vi att nya affärs- och tillväxtmöjligheter inte upptäcks, att kompetens och styrkeområden utanför storstäderna inte tas tillvara, attraktiviteten för talanger och direktinvesteringar minskar och att framtida resursallokering får ett felaktigt fokus.

Därför menar Fyrbodals kommunalförbund att;

- svåra utmaningar i storstadsregionerna i många fall kan finna sina lösningar både i dess omland, det vill säga tillväxtzonerna i direkt anslutning till storstäderna, i mindre och medelstora städer samt på ren lands- eller glesbygd.

- Fyrbodal som befinner sig i en gränsregion där halva befolkningen kan anses bo på landsbygden (vilket således ska vara negativt enligt formuleringen ovan) ser själva tydligt hur kraftfälten runt Oslo och Göteborg ger möjligheter att attrahera både företagsinvesteringar och talanger både som direkt följd av dessa städers fördelar och utmaningar och tack vare våra egna resursbaser och styrkeområden.

- företag och befolkning kan verka och utvecklas på andra platser än i storstäderna med väl fungerande och utvecklade kommunikationer och transportmöjligheter, både via (självkörande) fordon, spårbunden trafik och digitala lösningar.

- Fyrbodals styrkor, såsom exempelvis den höga nivån på forskning och utvecklingsinsatser inom cirkulär ekonomi inom maritim sektor, sker i ett samspel mellan kommuner och företag på orter på landsbygder, bland annat ö-områden och

universitet och institut både på plats och i Göteborgs- och Stockholmsområdet.

- Fyrbodal har rik tillgång till skogsråvara och i kombination med forskning och utveckling inom industriell produktion, automation och digitalisering kan träråvara användas för nya kompositmaterial, bränslen, textil. Där är landsbygdens kompetens och resurser en tillgång.

- En sammanhållningspolitik som stödjer utbildning och kompetensförsörjning i hela unionen bidrar till utveckling i både städer och landsbygder.
  Utbildning och kompetensförsörjning är avgörande för utvecklingen i både städer och landsbygder. Om vi inte kan förse både näringslivet och offentlig sektor med rätt kompetens hotas utvecklingen. I landsbygder och tätorter är det inte alltid elevunderlag eller kundunderlag som hotar byskolor eller privat och offentlig service. Det största hotet mot olika verksamheter nu och i framtiden är möjligheten att rekrytera rätt kompetens. Och utan privat och offentlig service blir det än svårare att få medborgare att bo kvar i landsbygder och glesbygder, att locka till sig inflyttare och kompetenser till olika verksamheter.

- Integrationens möjligheter att bidra till sammanhållning och regional balans inte får underskattas. Dagens problem med hög arbetslöshet bland nyanlända och akut kompetensbrist inom flera yrken är ett problem som kan vändas till möjligheter med rätt åtgärder. Med rätt insatser i form av utbildning och andra kompetenshöjande åtgärder som kompletteras med åtgärder som underlättar en ökad rörlighet på arbetsmarknaden, och ökad geografisk rörlighet, kan dagens matchningsproblem på arbetsmarknaden relativt snabbt vändas till stora möjligheter för unionen.

- Smart village (Smarta byar) som nämns som ett nytt koncept i kommande Landsbygdsprogram kommer att hjälpa samhällen att ta itu med till exempel bristfälliga infrastrukturer och skapa jobbmöjligheter. Förbundet ser gärna att Smart village är ett koncept som också omfamnas av sammanhållningspolitiken.

3. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrumentet för externa åtgärder (COM(2018) 374 final)

3.1 OM FÖRSLAGET TILL MINSKNING AV BUDGET

SKL är av uppfattningen att Interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden inom EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet. SKL menar därmed att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.

Det skulle innebära en total budget på 9,2 miljarder Euro (Storbritannien borträknat) istället för de föreslagna 8,4 miljarder Euro. Det är minskning från den nuvarande budgetperioden, då 10,1 miljarder Euro är avsatta för detta område (inkl. Storbritannien).

Fyrbodals kommunalförbund delar SKL:s uppfattning om att Interreg bör prioriteras och bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden. I ett regionalt perspektiv behöver omfattningen av gränsöverskridande samarbete öka – varför en minskning i budgetmedel vore mycket olyckligt.

Fyrbodals kommunalförbund och kommuner samt aktörer verksamma i området har stor erfarenhet av att driva Interreg-projekt. I förslaget ska det geografiska området för Interreg-programmet Sverige-Norge utökas och innefatta hela Västra Götaland. En minskning av programmets budget skulle då slå hårt mot Fyrbodals delregionala utveckling över gränsen. Samtidigt välkomnar Fyrbodals kommunalförbund utökningen av området då arbetet med att utveckla Megaregionen Western Scandinavia kan underlättas när fler kommuner i Västra Götaland kan vara delaktiga i arbetet. Fyrbodals kommunalförbund anser att vid en utökning av områdets geografi behöver även Interreg-medlen ökas i Interreg-programmet Sverige-Norge.

1.2 BEGRÄNSNING AV REGIONER SOM OMFATTAS

Kommissionen föreslår att de nuvarande gränsöverskridande samarbetsformerna ska begränsas till att enbart omfatta regioner med landgräns till varandra. Detta innebär i praktiken att program som South Baltic, Central Baltic, ÖKS och Botnia Atlantica upphör i sin nuvarande form.

SKL ställer sig kritisk till detta. De nuvarande gränsöverskridande programmen har skapat goda möjligheter för bilaterala projekt i mindre skala för aktörer på lokal nivå. Denna typ av projekt bidrar tydligt till visionen om ett EU nära medborgarna och är därmed en samarbetsform som engagerar och skapar trovärdighet. De programgeografier som finns i den nuvarande budgetperioden har växt fram under lång tid och är väl inarbetade. Större justeringar av geografin bör därför undvikas. För att värna dessa samarbeten tillstyrker Fyrbodals kommunalförbund SKL:s förslag att regeringen verkar för att den nuvarande 150 kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samarbete bibehålls altnativt att **artikel 44 i förordningen (COM(2018)374)** tillämpas, och att det därmed skapas möjlighet för underprogram inom ramen för de transnationella samarbetsprogrammen, i Sveriges fall Östersjö- och Nordsjöprogrammet.

Fyrbodals kommunalförbund ser att det ur ett västsvenskt regionalt perspektiv finns stora utvecklingsmöjligheter med Megaregiontanken, där Västra Skandinavien pekats ut som en naturlig megaregion av OECD under 2017/2018. OECD pekar också särskilt på att regionen idag har många olika samarbetsytor – men skulle behöva renodla dessa samt att kommunikationerna behöver förbättras. I ett regionalt perspektiv behöver det komma till ett tydligare

samarbete och utbyte med grannregionerna. STRING-samarbetet bör vara ett av de samarbeten som prioriteras för att förbättra kommunikationerna och för att öka det gränsöverskridande samarbetet.

Synpunkter på artikelnivå

Nedan följer synpunkter på ett antal specifika artiklar i förslaget till förordning.

Artikel 3 Komponenter inom målet Europeiskt territoriellt samarbete

SKL noterar kommissionens förslag till förändringar vad gäller typer av samarbeten och program inom målet Europeiskt territoriellt samarbete och vill särskilt framhålla synpunkter vad gäller de gränsöverskridande programmen, Interreg Europa och URBACT.

Kommissionen föreslår att de nuvarande gränsöverskridande samarbetsformerna ska begränsas till att enbart omfatta regioner med landgräns till varandra. Detta innebär i praktiken att program som South Baltic, Central Baltic, ÖKS och Botnia Atlantica upphör i sin nuvarande form. SKL ställer sig kritiska till detta. De nuvarande gränsöverskridande programmen har skapat goda möjligheter för bilaterala projekt i mindre skala för aktörer på lokal nivå. Denna typ av projekt bidrar tydligt till visionen om ett EU nära medborgarna och är därmed en samarbetsform som engagerar och skapar trovärdighet. De programgeografier som finns i den nuvarande budgetperioden har växt fram under lång tid och är väl inarbetade. Större justeringar av geografin bör därför undvikas. För att värna dessa samarbeten föreslår SKL att regeringen verkar för att den nuvarande 150 kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samarbete bibehålls altnativt att **artikel 44 i förordningen (COM(2018)374)** tillämpas, och att det därmed skapas möjlighet för underprogram inom ramen för de transnationella samarbetsprogrammen, i Sveriges fall Östersjöprogrammet.

Fyrbodals kommunalförbund delar SKL:s uppfattning.

Artikel 4 Geografiskt tillämpningsområde för det gränsöverskridande samarbetet

Kommissionen föreslår i artikel 4.2 att regioner som ligger vid sjögränser och som mellan sig har en fast förbindelse över sjögränsen också ska omfattas av det gränsöverskridande samarbetet. För att kunna överblicka vilka konsekvenser detta får för de svenska programgeografierna, behöver det klargöras vad som är att betrakta som fast förbindelse i sammanhanget.

Fyrbodals kommunalförbund delar SKL:s uppfattning om att gränsöverskridande samarbeten även ska kunna ske över vattengränser, och att detta behöver klargöras. Att enbart landgränser och fasta förbindelser skulle utgöra utgångspunkten för samarbeten är både olyckligt och otidsenligt. Mycket av den funktionella geografin som präglar kustregioner har formats under en tid när vattenvägarna ofta var de mest framkomliga, och historiskt har områden som kan

nås vattenvägen haft mycket samarbeten. Framöver behöver sjöfarten återigen stärkas som ett mer hållbart transportalternativ jämfört med väg- och flygtrafik. Därför behöver även regioner med vattengränser kunna ingå i programmen. Där ÖKS har spelat en viktig roll för Fyrbodalregionen och behöver finnas kvar i någon form, som eget program eller ingå som ett underprogram till Interreg alternativt Nordsjöprogrammet.

Artikel 9 Hållbar stadsutveckling

Mot bakgrund av den ökande urbaniseringen är vikten av att stödja och säkerställa en hållbar utveckling i städerna viktigare än någonsin. Ett fortsatt fokus på stadsutveckling är därför välkommet. SKL menar dock även i detta sammanhang att det måste finnas en flexibilitet för regionerna att i programutformningen välja vilka målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån skilda förutsättningar och behov regionalt. Omfattningen på insatser till förmån för hållbar stadsutveckling bör därmed kunna skilja sig åt mellan de olika programområdena.

Fyrbodals kommunalförbund delar SKL:s uppfattning om att fokus på stadsutveckling är viktigt, samt att det ska finnas flexibilitet för regionerna att i programutformningen välja vilka målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån skilda förutsättningar och behov regionalt. Det är också viktigt att stadsutveckling inte enbart omfattar de allra största städerna – utan även mindre städer ska kunna ta del av hållbar stadsutveckling inom de olika programområdena. I Fyrbodals geografi är Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg särskilt viktiga då de utgör territoriets tillväxtmotorer.

Artikel 14 Särskilda mål för Interreg

Kommissionen föreslår att Interreg-programmen utöver de föreslagna målen för regionala utvecklingsfonden också ska kunna bidra till att;

- effektivisera arbetsmarknaderna och förbättra tillgången till sysselsättning av god kvalitet över gränserna,
- förbättra tillgången till och kvaliteten på allmän utbildning, yrkesinriktad utbildning och livslångt lärande över gränserna,
- ge snabbare och rättvisare tillgång till gränsöverskridande hälso- och sjukvård,
- förbättra tillgänglighet, effektivitet och anpassningsförmåga vad gäller hälso- och sjukvårdssystem,
- främja social inkludering och vidta åtgärder mot fattigdom.

Fyrbodals kommunalförbund välkomnar dessa initiativ men saknar ett viktigt initiativ gällande att bidra till att uppmärksamma och lösa gränshinder vilket är en förutsättning för att kunna samverka, jobba och göra affärer över gränser och särskilt utanför EU:s gräns där Norge befinner sig. Målet gällande att effektivisera

arbetsmarknader utgår vi från att detta även gäller satsningar på näringslivet. Samarbete i gränsområden inom områden som arbetsmarknad, utbildning, gränshinder, näringsliv och hälso- och sjukvårdssamarbete kommer att ha direkt positiv effekt för medborgare i Fyrbodal och Östfold.

Fyrbodals kommunalförbund ser också positivt på kommissionens förslag att stärka interregionalt samarbete för innovation och det föreslagna instrumentet som ska syfta till att hjälpa dem som deltar i strategier för smart specialisering att samarbeta inom hela EU, men detta får inte ske på bekostnad av andra interregionala samarbeten.

Fyrbodals kommunalförbund ser positivt på att lokalt ledd utveckling också kan etableras inom Interreg över landsgränser.

4. Remiss av EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473 Diarienummer: N2018-03829-RTS

Fyrbodalregionen är en gränsregion där utbytet med Norge är särskilt viktigt, men även korridoren Oslo, Göteborg, Köpenhamn som är porten ut till Europa och till Norge samt Nordsjön och då särskilt Danmark och Norge med satsningar inom turism, marin sektor, innovation, klimat m.m. Dessa samarbeten är mycket viktiga för att Fyrbodalregionen ska kunna fortsätta att utvecklas. Där har Interreg-programmen och då särskilt Sverige-Norge och ÖKS gett Fyrbodal möjlighet till att arbeta med att lösa/uppmärksamma gränshinder, öka samarbeten inom näringsliv, turism, samhällsplanering, utbildning, kompetensförsörjning, kultur, infrastruktur, miljö, innovationer m.m. Fortfarande finns mycket stora potentialer till ökad samverkan och utvecklig inom dessa och många andra områden och där spelar Interreg-programmen en särskilt viktig roll. Samverkan är en färskvara som behöver incitament för att fortsätta och utvecklas varför både Interreg Sverige-Norge och ÖKS är viktiga för Fyrbodalregionen. Enligt förslaget kommer ÖKS att tas bort då detta inte har någon landsgräns och Sverige-Norge-programmet kvarstå men med större geografi och lägre medel, vilket kommer försämra framtida samverkan och utveckling.

Utbytet med Norge i Sverige är allra störst i Fyrbodalregionen när det gäller gränspendling, gränshandel, företagsetableringar och transporter. Där har samtliga 14 kommuner i Fyrbodal gränspendlare till Norge. Drygt 20 procent av de som pendlar ut från Fyrbodalregionen pendlar till Norge. I samtliga 14 kommuner i Fyrbodal finns etablerade norskägda företag som sysselsätter över 3 000 personer. Gränshandeln över norsk-svenska gränsen är klart störst i Fyrbodalregionen jämfört med övriga Sverige, där närmare 60 procent av norska gränshandeln sker i Strömstad. Även bil och tunga transporter över EU-gränsen till Norge har Svinesundsbroarna med högst trafikintensitet med en årsdygnstrafik 2017 på drygt

22 000 fordon. Östfold och Fyrbodal har också liknade näringslivsstruktur med dess möjligheter och utfodringar, vilket delregionen tillsammans behöver utveckla vidare.

Fyrbodals kommunalförbund ser tematisk koncentration som positiv men där är det också viktigt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån regionala förutsättningar och behov,

2. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ (ESF+)

Kompetensförsörjning och integration av nyanlända på arbetsmarknaden är viktiga beståndsdelar i tillväxt- och utvecklingsarbetet på regional nivå och Fyrbodals kommunalförbund ser positivt på möjligheten till flerfondsprogram som föreslås i artikel 20 i förslaget till förordning om gemensamma bestämmelser. Fyrbodals kommuner har haft det högst procentuellt sett mottagandet i Västra Götalandsregionen sen 2015 och står inför stora integrationsmaningar.

I förslaget finns beskrivet mål om att säkra en god levnadsnivå, innefattande allt från matdistribution till försörjningsmöjlighet. ESF+ omfattar de grundläggande förutsättningarna för det goda livet för medborgarna. Tillsammans med den förstärkning av asyl och migrationsfonden är det av vikt att koppla samman de uppdrag samordningsförbund, kommunalförbund samt arbetsmarknadsområden har på lokal/delregional nivå för att nå hållbar socioekonomisk förändring med integrationsinsatserna. Den linje som beskrivs där asyl och migrationsfonden är första steget för insatser för den beskrivna målgruppen bör ha förenklade ansökningsförfaranden för att kopplas samman med ESF+ vilket ska leda till förändringar på längre sikt.

Fyrbodals kommunalförbund ser att regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

I Västra Götaland har regionen fått regeringens uppdrag att samordna kompetensförsörjningsarbetet men delegerat ut det operativa kompetensplattformsarbetet. Därför är det viktigt att Socialfonden kopplas tydligare till arbetet. Det är också viktigt att Fyrbodal som delregion kan söka medel från EU och inte bara genom Västra Götalandsregionen.

Vidare skulle Fyrbodals kommunalförbund vilja understryka vikten av att infrastrukturen stödjer även en social infrastruktur för att skapa förutsättningar att leva upp till de mål och strategier som finns kring hälsohot, krishantering etc. I detta ligger bland annat räddningstjänstens uppdrag. Förbundet ser att vi behöver utveckla samverkansformer med olika aktörer för att säkerställa en fortsatt trygg och säker vård och omsorg då demografins utmaningar ställer stora krav på vårt område med en allt större åldrande befolkning.

Synpunkter på artikelnivå

Artikel 8

Fyrbodals kommunalförbund vill poängtera vikten av artikel 8, som handlar om partnerskap och att medlemsstaterna säkerställer ett lämpligt deltagande för arbetsmarknadens parter och organisationer i det civila samhället när det gäller politikområdena sysselsättning, utbildning och social inkludering som stöds av ESF+ - delen inom ramen för delad förvaltning. Fyrbodals kommunalförbund skulle vilja understryka vikten av delaktighet och inflytande från den lokala och regionala nivån, då det ofta är där som insatserna genomförs.

Artikel 10

I artikel 10 går det att läsa följande;
"Mot bakgrund av detta bredare tillämpningsområde för ESF+ är det lämpligt att föreskriva att målen att effektivisera arbetsmarknaderna och främja tillgången till sysselsättning av god kvalitet, förbättra tillgången till och kvaliteten på utbildning, främja social inkludering och hälsa och att minska fattigdomen inte bara ska genomföras inom ramen för delad förvaltning, utan också genom direkt och indirekt förvaltning inom ramen för sysselsättning och social innovation samt hälsa när det gäller åtgärder på unionsnivå."

Fyrbodals kommunalförbund vill betona vikten av att tydliggöra landsbygdsperspektivet i denna artikel. Tillgängligheten till utbildning är av avgörande betydelse för landsbygderna. Det livslånga lärandet måste vara möjligt för alla för att åstadkomma en god kompetensförsörjning. Tillgängligheten är väsentlig även i artikel 15 som säger att;

"Stöd genom ESF+ bör användas för att främja lika tillgång för alla, särskilt för grupper med sämre förutsättningar, till icke-segregerad och inkluderande utbildning av god kvalitet, från förskola och barnomsorg via allmän utbildning och yrkesutbildning till högre utbildning samt vuxenutbildning, och därigenom främja övergångsmöjligheter mellan olika utbildningssektorer, så att man förhindrar att elever lämnar skolan i förtid, förbättrar kunskaper om hälsa, stärker kopplingen till icke-formellt och informellt lärande och underlättar mobilitet i utbildningssyfte för alla. Synergieffekter med Erasmusprogrammet, särskilt för att främja mobilitet i utbildningssyfte för elever med sämre förutsättningar, bör i detta sammanhang stödjas."

Artikel 13

Fyrbodals kommunalförbund stödjer särskilt kommissionens förslag att medlemsstaten med ESF+ ska uppmuntra aktiviteter för social innovation och sociala experiment. Idag saknar det offentligt finansierade stödsystemets aktörer tillräckligt utrymme för att ge stöd i form av rådgivning och handledning till samhällsnyttiga idébärare. Som en följd av den tydliga fokuseringen på kommersialisering av idéer och begränsande mätetal/indikatorer som antal företagsstarter, får idéer som föds inom välfärdssektorn sällan möjlighet att utvecklas till innovationer.

Artikel 14

ESF+ bör tillhandahålla stöd för att förbättra utbildningssystemens kvalitet, ändamålsenlighet och relevans för arbetsmarknaden i syfte att underlätta tillägnandet av nyckelkompetenser, särskilt när det gäller de digitala färdigheter som alla individer behöver för självförverkligande och personlig utveckling, sysselsättning, social inkludering och ett aktivt medborgarskap. ESF+ bör bidra till framsteg inom utbildning och övergången till arbete, stödja livslångt lärande och anställbarhet och bidra till konkurrenskraften och samhällsinnovation och ekonomisk innovation genom att stödja anpassningsbara och hållbara initiativ på dessa områden. Detta skulle exempelvis kunna uppnås genom lärande på arbetsplatsen och lärlingsutbildning, livslång vägledning, planering av kompetensbehov i samarbete med industrin, aktuellt utbildningsmaterial, prognoser och uppföljning av utexaminerade, utbildning av lärare, validering av läranderesultat och erkännande av kvalifikationer.

Fyrbodals kommunalförbund vill att begreppet modernisering tydliggörs i denna artikel.

Artikel 16

"ESF+ bör främja flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla, särskilt när det gäller digitala färdigheter och viktig möjliggörande teknik, i syfte att förse människor med färdigheter som är anpassade till digitaliseringen, de tekniska förändringarna, innovation samt sociala och ekonomiska förändringar och som underlättar karriärövergångar och rörlighet och stödjer särskilt lågutbildade och/eller lågkvalificerade vuxna i linje med den nya kompetensagendan för Europa."

Fyrbodals kommunalförbund vill att formuleringen av artikeln görs om så att den täcker in fler områden än digitalisering. Insatser ska utgå från arbetslivets behov som ständigt förändras.

Artikel 23

"/.../ Medlemsstaterna bör också investera i åtgärder som syftar till att underlätta övergången från skola till arbetsliv och till att modernisera och anpassa arbetsförmedlingarna så att de tillhandahåller skräddarsytt stöd till ungdomar. De berörda medlemsstaterna bör därför avsätta minst 10 % av sina nationella resurser från ESF+-delen inom ramen för delad förvaltning för att stödja ungdomars anställbarhet. /.../"

Fyrbodals kommunalförbund vill att betydelsen av nationell samordning betonas i denna artikel. Det måste även framgå att fler aktörer än arbetsförmedlingarna som behöver moderniseras för att stödja ungdomars anställbarhet.

Artikel 32

" I ESF+ fastställs bestämmelser som syftar till fri rörlighet för arbetstagare på icke-diskriminerande villkor genom att ett nära samarbete säkerställs mellan medlemsstaternas centrala arbetsmarknadsmyndigheter och med kommissionen. Det europeiska nätverket för arbetsförmedlingar bör främja bättre fungerande arbetsmarknader genom att underlätta arbetstagares gränsöverskridande rörlighet och en större öppenhet när det gäller information om arbetsmarknaden. Tillämpningsområdet för ESF+ omfattar även utveckling av och stöd till riktade rörlighetsprogram för att tillsätta lediga platser, om man har konstaterat att det finns brister på arbetsmarknaden."

Fyrbodals kommunalförbund är av åsikten att denna artikel innehåller sakfel då arbetsförmedlingar inte kan främja bättre arbetsmarknader. Det arbetsförmedlingar kan göra är att underlätta för arbetstagare.

Artikel 51

"Eftersom målet för denna förordning, nämligen att förbättra effektiviteten på arbetsmarknaden och främja tillträde till sysselsättning av hög kvalitet, förbättra tillgången till och kvaliteten på utbildning, främja social inkludering och hälsa och minska fattigdomen samt åtgärderna inom delarna för sysselsättning och social innovation samt för hälsa, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det målet."

Här föreslår Fyrbodals kommunalförbund ändring i skrivningen av artikeln enligt följande; "... främja tillträde till sysselsättning av hög kvalitet." Tas bort.
"... förbättra tillgången och tillgängligheten till adekvat utbildning." Läggs till.

3. Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om havs- och fiskerifonden (COM(2018) 390)

Från Fyrbodals kommunalförbunds sida sett är det viktigt att poängtera att;

- Jordbruksfonden ska med i de delar som handlar om lokalt ledd utveckling när det gäller Landsbygdsutveckling,
- att Havs och fiskerifonden också ska stödja Lokalt ledd utveckling vilket är väldigt viktigt för Fyrbodal i utvecklingen av fiske och inte minst växande vattenbruk till havs och till land både sött och salt vatten,
- att man kommenterar hur ERUF, i så fall man blir ansvarig för Lokalt ledd utveckling tänker hantera detta.